

İkinci 500'ün borcu şirket kârlarını eritti

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) sıralamasında ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam borçları arttı. Şirketlerin vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı kaleminin yüzde 30.2 azaldığı belirtildi. İkinci 500 Büyük'te ilk üç sırayı, 187.9 milyon lira ciro ile Gamateks Tekstil, KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Teksüt aldı.

Sanayicinin büyüğü de küçüğü de borç içinde

Türkiye'nin en büyük ilk 500 şirketi gibi ikinci en büyük 500 şirket de borç batağında yüzüyor. Borç/öz kaynak oranındaki olumsuz etki ikinci 500 listesindeki şirketlerin kârının geçen yıl yüzde 30.2 gerilemesine neden oldu

İSO Başkanı: Şirketler borç sarmalında

ARAŞTIRMANIN sonuçlarını değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin borç sarmalında olduğunu söyledi.

"Geçen ay açıkladığımız Birinci 500 verileri ile karşılaştığımızda, bu şirketlerimizin özellikle teknoloji geliştirmede daha önde oldukları anlaşılıyor" diyen Bahçivan, ihracatta İkinci 500 Büyük Şirketin hem Türkiye'nin hem de Birinci 500 Büyük Şirketin performansından daha iyi bir performans sergilediğini kaydetti.

Bu şirketler ihracatlarını yüzde 3.7 artırdığı bilgisini veren Bahçivan, geçen yıl yaşanan bazı olumsuz gelişmelere karşın İkinci 500 Büyük Sanayi şirketlerinin istihdamını yüzde 6.4 artırdıklarına dikkat çekti.

ZARAR EDENLER 83'den 123'e çıktı

2013 yılında İkinci 500 Büyük kapsamındaki kuruluşlarda kâr edenlerin sayısı 417'den 377'ye geriledi. Zarar eden kuruluşların sayısı da 83'ten 123'e çıktı.

RECEP ERÇİN

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin 2013 yılı İkinci Büyük 500 Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı. 2012'de 21. sırada yer alan Gamateks Tekstil 187.9 milyon liralık üretimden satışla 2013 yılında listenin zirvesinde yer aldı.

İSO'nun açıkladığı rapora göre, listedeki şirketler net satışlarını 2012'ye göre yüzde 13.4 oranında artırarak 73.5 milyar liraya çıkardılar.

KÂRLAR ERİDİ

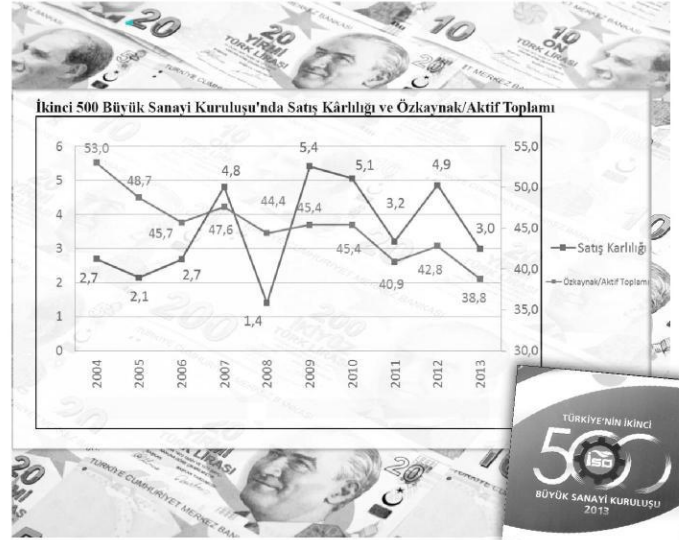
İSO'nun İkinci 500 listesinde yer alan sonuçlara baktığımızda; İkinci 500 büyük şirketin durumu, Birinci 500 büyük şirketle benzer bir durum sergiliyor.

2013'te toplam borçlardaki artışın, İkinci 500 büyük şirketlerdeki borç/öz kaynak oranlarına da ciddi bir negatif etki yaptığı görüldü.

Bu da 2012 yılına göre net satışlarını yüzde 13.4 artıran İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, özellikle vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı kalemini yüzde 30.2 oranında aşağı çekti. Böylece şirketlerin 2012'de 3.1 milyar lira olan dönem kârı 2.2 milyar liraya geriledi.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2013 yılında faaliyetlerinden elde ettiği 5.4 milyar liralık kârın yarısından fazlası olan 2.7 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetti. Buna göre, 2012'de 1.5 milyar lira olan finansman giderleri 2013'te yüzde 73.8 oranında arttı.

İSO araştırmasına göre; şirketlerin satışlara göre faaliyet kâr oranı 2012'de yüzde 5.5 iken 2013'te yüzde 7.3'e yük-

selmiş. Burada bir düzelleme var gibi görünse de uzmanlara göre:

Bunu özellikle ithalata dayalı temel hammaddelelerin, dalgalanma öncesindeki düşük kurla ithal edilmesi ve sonrasında yaşanan kur artışlarının fiyatlarda ve dolayısıyla gelir tablolarında yarattığı olumlu etki sağladı.

BORÇLAR HIZLI ARTTI

2013 yılında toplam borçları yüzde 28.5 ile Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na göre 3 puan daha fazla artan İkinci 500 Büyük Şirket'in, özellikle uzun vadeli borçlarının, büyük şirketlere

göre iki misli daha fazla, yüzde 61.8 oranında artması dikkat çekti.

2012 yılında 34.3 milyar liraya yakın olan toplam borçlar 2013 yılında yüzde 28.5 artarak 44 milyar lirayı aşmış durumda. Bu borçların kısa vadeli olan bölümü yüzde 15.8, uzun vadeli olanlar da yüzde 61.8 oranında artmış.

Buna bağlı olarak sanayi kuruluşları, faaliyetleri ile öz kaynaklarını artırmak için yeterli iç kaynak da yaratamamış. Bu nedenle mali borçlarında da yüzde 40'a yakın bir artış olmuş ve 25.5 milyar liralık bir mali borçla 2013 yılını kapatmışlar.

Borçluluk 10 yılın zirvesinde

Araştırmaya göre; yüksek borçlanma ve finansman gideri ile düşük kârlılık şirketlerin, finansman ihtiyaçlarını artırarak daha çok mali borçlanmaya gitmelerine sebep oldu. Bu da şirketlerin öz kaynaklarının aktifler içindeki payının gerilemesine neden olarak, şirketlerin kaynak yapısı ve bilanço dengesini bozdu.

Birinci 500'de yer alan şirketlerin borç/öz kaynak oranı hatırlanacağı üzere 2012'ye göre 20.4 puan artarak yüzde 132.4 ile son on yılın zirvesine çıkmıştı. Aynı oran İkinci 500'de yer

alan şirketler için de 24.3 puan artışla yüzde 157.8'e yükseldi.

Kârlılık ve öz kaynak yaratma olanaklarındaki yavaşlamaya karşın uzun vadeli borçlanma olanakları, bu oranın yükselmesine yol açtı. Bu oranın yükselmesinde döviz cinsi borçların Türk lirası karşılığının Türk lirasındaki değer kaybı ile yükselmesinin de etkisi bulunuyor. Ancak bu etkiye rağmen oranın ulaştığı seviye oldukça yüksek. Bu oranın gelişmiş ülkelerde yüzde 70'ler seviyesinde olduğu biliniyor.

2013 Yılı'nın En Büyük 10 Sanayi Kuruluşu

2013 Sıra No	2012 Sıra No	Kuruluş
1	21	Gamateks Tekstil
2	5	KİBSAŞ Karadeniz
3	-	Teksüt Süt Mamülleri
4	-	Penti Çorap
5	13	Oğuz Tekstil
6	-	Felda İfco Gıda
7	58	Yurtbay Seramik
8	-	-
9	-	Enka Süt ve Gıda
10	79	Kendirliiler Haddacilik

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre çoğu firmanın mali dengesi bozuk

KOBİ'ler borç içinde

► Araştırmanın sonuçlarını değerlendiren **İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan**, küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin de ilk 500'de yer alan büyük firmalar gibi borç sarmalında olduğunu gösterdiğini belirtti.

Ekonomi Servisi - İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye'nin **İkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu-2013 Yılı Araştırması" sonuçlarının, "Küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin (KOBİ) de borç sarmalında olduğunu gösterdiğini" belirtti.

Araştırmada ilk sırayı 187 milyon 916 bin liralık cirosu ile 2012'de 21. sırada bulunan "Gamateks" aldı. Önceki yıl beşinci sırada bulunan "KİBSAŞ" 187 milyon 697 bin liralık üretimden satışlarıyla ikinci oldu. 2013 yılında net satışlarını 187 milyon 675 bin liraya çıkaran "Teksüt" üçüncü durumda.

Finans yapısı bozuk

ISO'nun **İkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu araştırma sonuçlarını değerlendiren Bahçivan, özetle şunları vurguladı:

✓ Araştırmanın sonuçları KOBİ'lerin yeniliğe açık, esnek, daha farklı ve değişimleri daha hızlı yapma noktasında iyi bir performans sergilediklerini gösteriyor.

✓ Bunlar, birinci 50'e gö-

re teknoloji geliştirmede daha önde. İhracatları, hem Türkiye'nin hem de birinci 500 büyük şirketin performansından daha iyi. Türkiye'nin toplam ihracatındaki payları da artıyor. İstihdam yaratma noktasında iyi performans gösteriyorlar.

✓ Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. Yani iyimserlik

var, cesaret var, girişimcilik var, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal enstrümanları iyi kullanma ve şirketlerimize bu konuda alternatifler yaratma noktasında sınıf ta kalıyoruz.

✓ Net satışlarını yüzde 13,

esas faaliyetlerini yüzde 50'ye yakın artıran bu şirketlerin, bu kârlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir? Bugün şirketlerimizin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir.

2013 - Kuruluşlar

	Üretimden Satışlar (Milyon TL)
1 Gamateks-Tekstil	187.9
2 KİBSAŞ Karadeniz İnşaat	187.7
3 Teksüt Süt Mamulleri	187.6
4 Penti Çorap	187.5
5 Oğuz Tekstil	186.6
6 Felda Ifco Gıda	186.2
7 Yurtbay Seramik	186.1
8 Adını vermek istemeyen firma	-
9 Enka Süt ve Gıda Mamulleri	184.6
10 Kendirliiler Haddecilik	184.1
11 Bupiliç Entegre Gıda	183.9
12 Bursa Çimento Fabrikası	183.7
13 Adını vermek istemeyen firma	-
14 Roma Plastik	182.9
15 Ozon Tekstil Konfeksiyon	182.7

Kârın yarısı faize gidiyor

✓ **İkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam satışları 2013'de yüzde 13.4'lük artışla 73.6 milyar lirayı buldu. Brüt kârlılık yüzde 24.6 artarak 12 milyar 783 milyon liraya ulaştı. 2012'de yüzde 5.5 olan faaliyet kârı, 2013'te yüzde 7.3'e çıktı.

✓ Kâr artışı daha çok düşük kurla ithal edilen girdilerin kurlar arttıktan sonra satışa girmesinden kaynaklandı.

✓ **İkinci 500**'ün elde ettiği kârların yarısı finansman giderlerine (faiz) gitti. Geçen yıl faaliyet kârları 5.4 milyar lirayı bulan **İkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun 2.7 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetti. 2012'de bu oran yüzde 40 civarındaydı.

✓ **İkinci 500**'ün toplam ihracatı 2013'te yüzde 3.7 oranında artarak 10 milyar dolar oldu. Bu grubun toplam ihracatının toplam satışları içindeki payı da yüzde 25.9 gibi önemli bir oranda gerçekleşti.

✓ Araştırma sonuçlarına göre, **İkinci 500** şirketin geçen yıl toplam borçlarındaki artış, borç/öz kaynak oranlarına da ciddi bir negatif etki yaptı. Borç/öz kaynak oranı yüzde 157.8'e çıktı.

✓ **İkinci 500**'ün 2012'de 34.3 milyar liraya yakın olan toplam bor-

ları 2013'te yüzde 28.5 artarak 44 milyar lirayı aştı. Bu borçların kısa vadeli olan bölümü yüzde 15.8, uzun vadeli bölümü ise yüzde 61.8 oranında yükseldi.

✓ Geçen yıl yaşanan finansal dalgalanmalar şirketlerin tüm dengelemini olumsuz etkiledi.

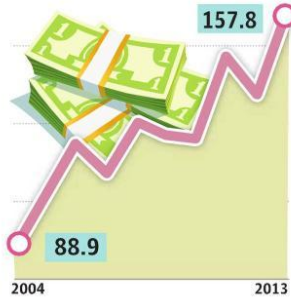

'İkinci 500'ün borç sarmalı daha büyük!

Küçük ve orta ölçekli şirketler, 2013'te elde ettikleri 5.4 milyar liralık faaliyet kârlarının 2.7 milyar liralık bölümünü finansman gideri olarak kaybettiler

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre, küçük ve orta ölçekli şirketler büyüklere göre daha büyük bir borç sarmalı içinde... 2013 yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na göre üretim, ihracat ve istihdamda daha iyi bir performans sergileyen İkinci 500'deki şirketlerde, döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle kaynak yapısı daha da bozuldu. Bu şirketlerin mali yapısında özkaynaklar ilk kez yüzde 40'ın altına indi ve borç/özkaynak oranı yüzde 158'e ulaştı.

İkinci 500 BSK'da borç/özkaynak oranı (%)

İSO İKİNCİ 500'ÜN BÜYÜKLERİ

Üretimden satışlar (net; bin TL)	
1 Gamateks Tekstil	187,917
2 KIBSAŞ Karadeniz	187,697
3 Tek Süt Mamülleri	187,676

İhracat (bin\$)	
1 Dorçe Prefabrik	101,964
2 Mioro Hediyelik Eşya	90,777
3 Unat Yağ Gıda	83,047

Dönem Kârı VÖ (bin TL)	
1 Adını açıklamadı	-
2 Adını açıklamadı	-
3 Dorçe Prefabrik	65,285

İKİNCİ 500'ÜN PERFORMANSI

(Bir önceki yıla göre değişim; %)

	2012	2013
Üretimden satışlar (net)	5.9	11.3
Dönem kâr/zararı top.	61.1	-30.2
Brüt Katma değer (ÜF)	6.0	22.3
İhracat	4.6	3.7
Özkaynak	10.3	8.7
Aktif toplamı	5.3	20.0
Toplam Borçlar	1.9	28.5
-Kısa vadeli borçlar	4.6	15.8
-Uzun vadeli borçlar	-4.5	61.8
Ödenen faizler	-3.8	26.2

'SORUN, DOĞRU FİNANSMAN MODELİ'

Raporun bulgularını değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İkinci 500'e ilişkin verilerin Türkiye ekonomisinde güçlü bir altyapı bulunduğuna işaret ettiğini belirterek, "Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor" dedi.

Bahçivan: Cesaret ve girişimcilik var ama finansal enstrümanları kullanmada sınıfta kalıyoruz

İSÖ Yönetim Kurulu Başkanı **Erval Bahçivan**, küçük ve orta boy şirketlerin yeniliğe açık, esnek, daha farklı ve değişikleri daha hızlı yapma noktasında iyi bir performans sergilediklerini söyledi. **İSÖ** İkinci 500 Araştırmasında ilk 500 şirketin görüşlerini açıklayan Bahçivan şunları kaydetti: "Geçen ay açıkladığımız Birinci 500 verileri ile karşılaştığımızda, bu şirketlerimizin özellikle teknoloji geliştirmede daha önde oldukları anlaşılıyor. Yine ihracatlarına baktığımızda, İkinci 500 Büyük Şirketin hem Türkiye'nin hem de Birinci 500 Büyük Şirketin performansından daha iyi bir performans sergiledikleri anlaşılıyor. İstihdam yaratma noktasında da bu şirketlerimizin iyi performansa tanık oluyoruz. Bütün bu veriler bize Türkiye ekonomisinin alt yapısında çok iyi bir aktör sermayesi olduğunu gösteriyor. Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. Yani iyimserlik var, cesaret var, girişimcilik var, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal enstrümanları iyi kullanma ve şirketlerimize bu konuda alternatifler yaratma noktasında sınıfta kalıyoruz. Bunu, finansal rasyoları en az Birinci 500 Büyük Sanayi

Kuruluşu kadar bozulmuş olan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda da açıkça görüyoruz. Net satışları yüzde 13, esas faaliyetleri de yüzde 50'ye yakın artıran şirketlerin, bu karlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir? Bugün şirketlerimizin bunu yaşamamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir. Türkiye, üretim noktasında bu şirketlerimiz ile geleceğe yürüyecek, mutlaka sanayimizi ve sanayicimizi doğru finansal enstrümanlar ile beslemek zorundadır. Sanayicilerimiz de global ölçekte kullanılan bu enstrümanları kullanma noktasında, muhafazakarlığı bir kenara bırakarak bono, tahvil, halka arz, uzun vadeli finansman, ortaklıklar, risk yönetimi ve hedging gibi borçlanma araçlarından yararlanma yollarını da araştırarak kullanmalıdırlar. Oysa şirketlerimiz bugün çoğunlukla banka kaynaklı borçlarına inen toplam borçlar/öz kaynak oranı, tıpkı Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda olduğu gibi, 2013 yılında son 10 yılın zirvesini gördü. **İSÖ** dan yapılan açıklamada gelişmiş ülkelerde bu oranın yüzde 70'ler seviyesinde bulunduğu belirtilerek şu ifadelerle yer verildi: "Geçen yıl yaşanan finansal dalgalanmalar şirketlerin tüm dengelerini olumsuz etkilemiş görünüyor. Özellikle İkinci 500 Büyük Sanayi

Karlılık ve ihracat sıralamasında Dorçe Prefabrik dikkat çekiyor

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında en karlı ilk iki kuruluş adını açıkladığımız istemeyen bu sıralamada üçüncülüğü Dorçe Prefabrik Yapı aldı. 2012 listesinde 229'uncu karlı kuruluş olan Dorçe, bu yıl karlılıkta 223 sıra birden yükseldi. Dorçe Prefabrik Yapı'nın, aynı

zamanda İkinci 500 Büyük arasında en fazla ihracat yapan kuruluş da olması dikkat çekti. Hem de Türkiye'de hem de çevre ülkelerde anahtar teslim projeler ilelenen Dorçe Prefabrik, ENR'nin En Büyük 250 Uluslararası Müteahhit listesinde de 212'nci sırada yer alıyor.

İKİNCİ 500'DE EN KARLI 10 SANAYİ KURULUŞU

2013 sıra no	2012 sıra no	Şirket	Dönem karı (TL)
1	-	Adını açıklamadı	-
2	-	Adını açıklamadı	-
3	229	Dorçe Prefabrik Yapı	65.284.528
4	-	Adını açıklamadı	-
5	10	Adel Kalemçilik	57.650.298
6	-	Adını açıklamadı	-
7	9	BAŞTAŞ Başkent Çimento	48.950.734
8	-	Adını açıklamadı	-
9	11	Alarko Carrier	47.696.883
10	20	Çinkom Çinko Kurşun	46.882.385

İKİNCİ 500'DE EN FAZLA İHRACAT YAPAN 10 KURULUŞ

2013 sıra no	2012 sıra no	Şirket	İhracat (Bin \$)
1	2	Dorçe Prefabrik Yapı	101.964
2	32	Miro Hediyeçlik	90.777
3	7	Unat Yağ	83.047
4	-	Gökür Gıda	82.921
5	4	Cevher Döküm	82.127
6	-	Progrida	78.097
7	-	Adını açıklamadı	-
8	-	Modavizyon Tekstil	75.878
9	30	Spot Tekstil	74.916
10	10	ATK Tekstil	73.645

İkinci 500 Büyük'te borçların özkaynağa oranı son 10 yılın zirvesinde

Türkiye'nin ikinci büyük 500 şirketi geçen yıl, birinci büyük 500 şirkete göre satışları daha fazla artıran borçluluk oranlarındaki tırmanma nedeniyle toplam kârları yüzde 30 düştü. İkinci 500'in 2012 yılında 34,3 milyar liraya yakın olan toplam borçları 2013 yılında yüzde 28,5 artarak 44 milyar liraya aştı

İstanbul Sanayi Odası (İSÖ), geçen ay kamuoyuna açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2013 Yılı araştırmasının ikinci cildini yayınladı. Bir önceki yıla göre net satışları yüzde 13,4 artarak 73,6 milyar TL'ye çıkarılan **İSÖ** İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında, ilk sırayı 187 milyon 916 bin TL'lik cirosu ile 2012 yılı çalışmasında 21. sırada yer alan Gamateks Tekstil aldı. 187 milyon 697 bin liralık üretimden satışlarıyla ikinci sırada yer bulan KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton, 2012 araştırmasında beşinci sırada bulunuyordu. 2013 yılında net satışları 187 milyon 675 bin TL'ye çıkarılan Tekstil Süt de üçüncülüğe oturdu.

İSÖ'nun İkinci 500 Büyük araştırması, bu şirketlerin toplam borçlarının artışı, borç/öz kaynak oranlarının ciddi bir negatiftekiye geçtiği ve vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı kaleminin yüzde 30,2 azaldığını ortaya koydu. Toplam borçları yüzde 28,5 ile Birinci 500 Büyük'e göre 3 puan daha fazla artan İkinci 500 Büyük'ün, özellikle uzun vadeli borçlarının, büyük şirketlere göre iki misli daha fazla, yüzde 61,8 artması dikkat çekti.

Geçen yıl döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın yarattığı finansal maliyetin, Birinci 500 Büyük'te olduğu gibi İkinci 500 Büyük'te de oldukça yüksek olduğu görüldü. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2013 yılında faaliyetlerinden elde ettiği 5,4 milyar TL'lik karın yarısından fazlası olan 2,7 milyar TL'sini finansman gideri olarak kaybetti.

'Büyükler ödemelerini hızlı yapmalı'

Şirketlerin borç/öz kaynak oranı 2013 yılında 24,3 puan artarak yüzde 157,8'e çıktı. 2011 yılında ekonomideki hızlı büyüme ortamında yüzde 144,5 seviyesine yükselen, 2012 yılında ise ekonomideki yavaşlama ile yüzde 133,5 seviyesine inen toplam borçlar/öz kaynak oranı, tıpkı Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda olduğu gibi, 2013 yılında son 10 yılın zirvesini gördü. **İSÖ** dan yapılan açıklamada gelişmiş ülkelerde bu oranın yüzde 70'ler seviyesinde bulunduğu belirtilerek şu ifadelerle yer verildi: "Geçen yıl yaşanan finansal dalgalanmalar şirketlerin tüm dengelerini olumsuz etkilemiş görünüyor. Özellikle İkinci 500 Büyük Sanayi

İKİNCİ 500 LİSTESİNDEKİ İLK 40 ŞİRKET

2013 sıra no	2012 sıra no	Şirket	Üretimden satışlar (TL)
1	21	Gamateks Tekstil	187.916.879
2	-	Tekstil Süt Mamülleri	187.675.922
3	-	Penti Corap	187.551.566
4	-	Oğuz Tekstil	186.641.067
5	13	Felda İffco Gıda	186.208.460
6	-	Yurtbay Seramik	186.066.819
7	58	Adını açıklamadı	-
8	-	Enka Süt ve Gıda Mamülleri	184.551.969
9	-	Kendirdiler Haddecilik	184.058.115
10	79	Bupilç Entegre Gıda	183.927.506
11	-	Bursa Çimento	183.731.955
12	22	Adını açıklamadı	-
13	-	Roma Plastik	182.854.615
14	25	Ozon Tekstil Konfeksiyon	182.703.032
15	221	Demir Export	182.656.665
16	-	İşık Aışap Profil	182.368.388
17	278	Ferro Döküm	182.302.194
18	105	YATAŞ	181.912.213
19	37	ASAŞ Ambalaj	181.154.795
20	69	BAŞTAŞ Başkent Çimento	180.959.497
21	14	Çetinkaya Mensucat	180.473.912
22	40	Aydınlık Yedek Parça	180.330.135
23	90	Adını açıklamadı	-
24	-	Gürsoy Yem	179.411.224
25	55	Demirsan Haddecilik	177.799.838
26	294	Arikan Mensucat	177.741.663
27	62	Progrida Pazarlama	177.550.831
28	-	SCA Yıldız Kağıt	177.522.050
29	64	Sistem Alüminyum	177.462.435
30	136	Continental Con. Gıda	177.038.273
31	11	Adını açıklamadı	-
32	-	SFC Entegre Orman Ür.	176.789.658
33	17	TÜDEMSAŞ	176.029.442
34	83	Aslan Çimento	175.719.315
35	94	Santa Farma İlaç	175.684.901
36	8	Akkim Yapı Kimyasalları	175.510.360
37	162	Boyetek Reçine Boya	175.488.638
38	130	Bemka Emaye Bobin Teli	175.122.121
39	73	Adını açıklamadı	-
40	-	Kaşmir Hali	174.676.604

ödemelerini daha hızlı yapmaları noktasında bir önlem alınabilir."

Zarar eden şirketler arttı
İSÖ'nun açıklamasında, şirketlerin borçlanmalarını ağırlıklı olarak banka kredileriyle yaptığı, bono, tahvil, halka arz, uzun vadeli finansman gibi borçlanma araçlarından yararlanmadıkları, Türkiye Kalkınma Bankası'nın daha işlevsel hale getirilmesi gerektiği vurgulandı.

İhracatları yüzde 3,7 arttı

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun ihracatı 2013'te yüzde 3,7 artarak 10 milyar dolar oldu. 2013 yılında Birinci 500 kuruluşun ihracatı yüzde 0,7 düşerek 63,3 milyar dolar olmuştu. Türkiye ihracatı ise yüzde 0,4 geriledi. **İSÖ** İkinci 500'ün ihracatının toplam satışları içindeki payının 2013 yılında yüzde 25,9 olması da önemli bir göstere oldu. İkinci 500'ün toplam ihracatının Türkiye ihracatı içindeki payı ise 2012 yılında yüzde 6,4 iken, 2013 yılında yüzde 6,6'ya yükseldi. İkinci 500 şirketleri ihracatta Türkiye ortalamasının ve Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun üzerinde performans gösterdi. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun ihracattaki güreceli rekabet gücü orta-uzun vadede ümit verirken, ihracat desteklerinde orta ölçekli firmaların önceliği de ortaya koydu. **İSÖ** İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda satışların maliyetinin net satışlara oranı yüzde 82,6 oldu. Buna bağlı olarak yüzde 17,4 brüt satış kar elde edildi. Bu oranın, Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun brüt satış karlığının 1,9 puan üzerinde olduğu vurgulanırken açıklama, "İkinci 500 Büyük Kuruluşu'nun FAVOK/satış hasılatı oranı ise yüzde 9,4 oldu" denildi.

2013 yılında İkinci 500 Büyük kapsamındaki kuruluşlarda kar edenlerin sayısı 417'den 377'ye geriledi. Zarar eden kuruluşların sayısı da 83'ten 123'e çıktı. **İSÖ** açıklamasında, "2008 ve 2011 yıllarında küresel piyasalarda yaşanan dalgalanmalar yarattığı olağanüstü koşulları saymaysak, son 10 yıldır bu kadar yüksek zarar eden şirket sayısına ilk kez rastyoruz" denildi.

İSTANBUL - DÜNYA

Teknolojide Birinci 500'e fark attılar

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na teknolojiyi daha iyi kullandığı belirlendi. Türkiye'nin İkinci 500'ünde teknolojiye yoğunluklarına göre yaratılan katma değer dağılımında ileri teknoloji yüzde 4,6'lık bir orana dikkat çekiyor. Bu oran İkinci 500'de yüzde 2,6'yı, **İSÖ** dan yapılan açıklamada, "Teknolojide biraz daha iyi görürseniz de finansal yeterlilik nedeniyle İkinci 500'ün Ar-Ge harcama oranı ayrıntıdan pay oldukça düşük, yüzde 0,27. Sanayilemiş ülkelerde şirketlerin Ar-Ge harcamalarının satışlara oranı yüzde 6-8'e kadar yükselmektedir" denildi.

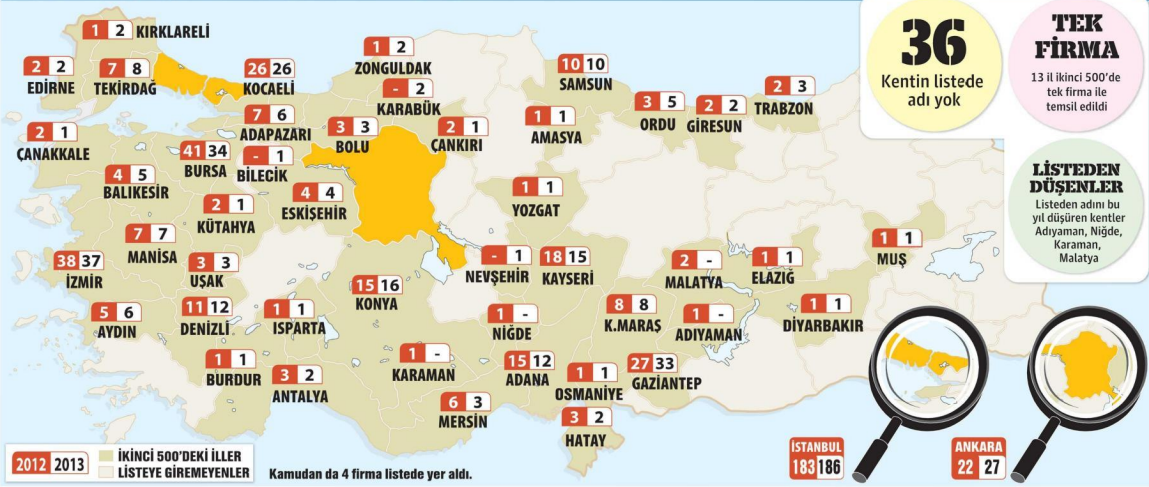
İstihdamları yüzde 6,4 yükseldi

İkinci 500 Büyük Şirket'te toplam çalışan sayısı 2012'de 206 bin 68 kişi iken 2013'te 219 bin 218 kişiye yükseldi. Ödenen toplam maaş ve ücretler de 5,9 milyar liradan 6,8 milyar liraya çıktı. **İSÖ** dan yapılan açıklamada şöyle denildi: "Sanayicimiz birçok sorun ile var olmasına rağmen, diğer yandan toplumsal refaha katkısını sürdürdüğünü kimse göz ardı edemez. Birinci 500'de olduğu gibi İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu da en zor dönemlerinde bile istihdamı artırıyor. Çalışan ücretlerini de enflasyonun üzerinde artırdıkları dikkat çekiyor. Özellikle özel sektörde çalışan sayısının yüzde 6,4 artması ve ücretlerin de yüzde 15,5 oranında yükselmesi bunu göstermektedir."

İkinci 500 Büyük Şirket'in 310'u artık Anadolu'dan

Her iki ligin de yükseleni Antep ve Denizli

Türkiye'nin dev firmalarının performansı belli olurken, kentlerin Türkiye'nin ilk 1000 firması arasındaki dağılımı da ortaya çıktı. **İstanbul Sanayi Odası'nın** açıkladığı İkinci 500, Gaziantep ve Denizli'nin yüzünü güldürdü.

Türkiye'nin 2013 yılı 'üretimden satış' rakamlarına göre ilk 1000 firması belli oldu. **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** dün İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi de açıklayarak, Türkiye'nin dev sanayi kuruluşlarının performanslarını ortaya koymuş oldu. Gazetemiz DÜNYA veriler ışığında kentleri mercek altına aldı. Her iki liste de yükseliş sağlayan Türkiye'nin ilk kenti Gaziantep ve Denizli oldu. Irak krizinin kapsamı dışında Gaziantep, 2013 yılı verilerine göre ilk 500'de firma sayısını 23'ten 24'e, İkinci 500'de ise firma sayısını 27'den 33'e yükseltti. Bir dönem tekstil sektörünün sıkıntısına girmesi ile zor günler yaşayan Denizli de de yükseldi. İlk 500'de Denizli firma sayısını 11'den 12'ye, İkinci 500'de ise

10'dan 11'e yükseltti. Böylece her iki listede de artış sağlayan kent unvanına hak kazandı. Sadece ISO İkinci 500 verileri değeri düşürülmediyse de liste düşüş gösteren kentler, Adana, Adapazarı, Antalya, Bursa, İzmir, Kayseri, Kütahya ve Mersin. Ancak İlk 500'de dikkate alındığında bu kentlerin durumu şöyle: Adana toplamdaki şirket sayısını 27'den 24'e düşürdü. Adapazarı'nın ilk 1000 içindeki şirket sayısı değişmeyerek 12 oldu. Antalya'da ise ilk listede düşüş olmadı. Ancak İkinci listedeki durum nedeniyle kent düşüş kaydedmişti. Bursa, İlk 500'ün yıldız kentlerinden biriydi. Her iki liste değeri düşürülmediyse 2012 yılı verilerine göre 65 firması ilk 1000 içinde olan kent

in yeni verileri 3 şirket kaybederek 62 firmasının devler ligine dahil etti. İzmir ise toplamda şirket sayısını yükseltirken, İkinci 500'de düşüş gösteren kentlerden oldu. İkinci 500 listesinden bu yıl ismini silirenen kentler ise Adıyaman, Niğde, Karaman, Malatya oldu. Adıyaman ve Niğde böylece her iki listede de ismini siliren devler liginden çıkmış oldu. Karaman ise firmasını İlk 500'e yükselttiği için bu listeye veda etti. Malatya'nın da bir firması İlk 500 listesine çıkarken, diğer firmaları fabriket silirmeye gidecek bir firmasının bulunmaması, bu kentlerin alfabetik sıralamaya göre şöyle: Afyon, Ağrı, Aksaray, Ardahan, Artvin, Bartın, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Çorum, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Kırklake, Kilis, Niğde, Sinop, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli.

ile kent ismini ikinci listeye yazdırmış oldu. Karabük'ten ise 2 firma bu listeye girerek, kent ismini İkinci 500'e yazdırdı. Ancak bu firmalardan biri sıfırdan listeye dahil olurken, diğeri ilk listeden düştü. **İlk 1000 içinde bu kentlerin adı yok** İkinci 500 listesinde 36 kent listede adı yok. Ancak bundan daha çarpıcı bir sonuç ise her iki listede de 24 kent kendini temsil edecek bir firmasının bulunmaması. Bu kentler alfabetik sıralamaya göre ilk 10 il içinde Gaziantep'in üçüncü sırada geldiğini görüyoruz. İller bazında bakıldığında yıldız ise çok parlayan kent Gaziantep olmuştur. Listeye 6 yeni firma sokmuştur. Büyük azım ve özveriyle çalışan sanayicilerimiz, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları arasında görmek en büyük gurur kaynağımızdır. Hiçbir fedakarlıktan kaçınmayarak, ülkemizin ve şehrimizin kalkınmasına büyük destek veren siz firmamızın değerli temsilcilerini, çalışanlarını ve emeği geçen herkesi en içten duyarlıkla kutluyoruz. Önemündeki yıllarda da listelerde daha fazla Gaziantepli firma göreceğimize inanıyoruz.

BAŞKANLAR NE DEDİ?

ADIL KONUKOĞLU / Gaziantep Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı
Yıldızın çok parlayan kent Gaziantep

2013 araştırma sonuçlarına göre, Gaziantep'ten 33 sanayi kuruluşu listeye girmişti. Gaziantep'ten listeye giren sanayi kuruluşlarının toplam üretimden satış 4 milyar 111 milyon TL'ye ulaşmıştır. Geçen yılın üretimden satışına göre 2013'de yüzde 44 oranında artış olmuştur. Gaziantep, 500 firmamızın üretimden satışları yüzde 6,8'ini tek başına karşılamıştır. Sanayi kuruluşu sayılarına göre ilk 10 il içinde Gaziantep'in üçüncü sırada geldiğini görüyoruz. İller bazında bakıldığında yıldız ise çok parlayan kent Gaziantep olmuştur. Listeye 6 yeni firma sokmuştur. Büyük azım ve özveriyle çalışan sanayicilerimiz, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları arasında görmek en büyük gurur kaynağımızdır. Hiçbir fedakarlıktan kaçınmayarak, ülkemizin ve şehrimizin kalkınmasına büyük destek veren siz firmamızın değerli temsilcilerini, çalışanlarını ve emeği geçen herkesi en içten duyarlıkla kutluyoruz. Önemündeki yıllarda da listelerde daha fazla Gaziantepli firma göreceğimize inanıyoruz.

kurula ithal edilmesi ve sonrasında yaşanan kur artışının fiyatlarında ve dolayısıyla gelir tablolarında yarattığı olumsuz etki olarak görüyor. Denizli, geçen sene ile karşılaştırıldığında daha fazla sayıda firmaya listeye temsil edilirken, benzeyen ve büyüklükteki bazı illerin sıralamaya dahil olan firma sayılarını artırdıkları görüyoruz. 2010'da listede 20 Gaziantepli firma yer alırken bu sayı 2011'de 24'e, 2012'de 27'ye ve 2013'te de 33'e yükseliyor. Kayseri'nin temsilci sayısı 2012'ye göre 18'den 15'e düşerken, Konya'nın temsilci sayısını da geçen seneden bu yana 14'den 16'ya yükselttiği görüyoruz. 2009'da yayınlanan teşvik yasasında Gaziantep'in üçüncü sırada geldiğini görüyoruz. İller bazında bakıldığında yıldız ise çok parlayan kent Gaziantep olmuştur. Listeye 6 yeni firma sokmuştur. Büyük azım ve özveriyle çalışan sanayicilerimiz, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları arasında görmek en büyük gurur kaynağımızdır. Hiçbir fedakarlıktan kaçınmayarak, ülkemizin ve şehrimizin kalkınmasına büyük destek veren siz firmamızın değerli temsilcilerini, çalışanlarını ve emeği geçen herkesi en içten duyarlıkla kutluyoruz. Önemündeki yıllarda da listelerde daha fazla Gaziantepli firma göreceğimize inanıyoruz.

MEMİŞ KÖTÜKCÜ / Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı
İlk 1000'deki Konyalı dev sayısı 25'e yükseldi

Bu yıl, İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında 9 firmamız yer almış. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde de 16 firmamız yer alması Konya İlk 1000'de 25 firmamız temsil edilmiş oldu. Bütün olumsuz gelişmelere rağmen listedeki gücünü artıran Konyalı sanayiciler takdirle şayan başlanlara imza attı. Tebrik ediyoruz. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasındaki değerlerimiz, Enka Şiş, Aydınlar Yedek Parça, Altınpara Değirmencilik, Akbel Süt, Kombassan Kağıt, Büyük Hekimoğulları, Atiker Metal, Selva Gıda, Kompen PVC, Konigda, Safa Tarnı, Ulusan Alüminyum, Tosunoğulları Mobilya, Kompyapı Hazır Beton, İz Sü, Serin Teytrey, Ulusan Alüminyum ise listeye yeni giren firmamızdır. **İstanbul Sanayi Odası'nın** Türkiye'nin

SERAFETTİN AŞUT / Mersin 250 Yönetim Kurulu Başkanı
Mersin kurumsallaşmaya öğreniyor

Listeye giren Mersin firmalarının sayınsındaki artış, kent ekonomisine adına gurur veriyor. Birçok firmamızın yerleşmesi de işleme, listelerdeki gelişme de, İkinci 500'deki firma sayısı azalışı gibi görünse de bunların arasında ilk 500'e girmesi Mersin ekonomisinin istikrarını ve yükselişini göstermektedir. Listeye yeni girenler kısa sürede yükseldiğini görüyoruz. Yani, Mersin firmaları kurumsallaşmaya öğreniyor.

İŞTE İKİNCİ 500'ÜN GÖZBEBEĞİ OLAN FİRMALAR

MURAT UNAT
UNAT YAĞ YONETİM KURULU BAŞKANI
3. büyük ihracatçı Unat ekip ruhu ile büyüdü

Özellikle Gaziantep'in listede 33 firmayla yer almasından mutluluk duyduk. Bizlerde firma olarak yer almaktan ayrıca mutluyuz. Firmamız özellikle ihracatçı son yıllarda yukarı doğru bir ivme yakaladı. Yurt dışı pazarlara yönelik ciddi araştırmalar yapıyoruz. Bunun sonucu listenin en fazla ihracat yapan 3. firmasıyız. Ekip ruhunun başarmızda çok önemli bir payı var. Yükselişimizi önemsediğimiz ve ekonomiyi katkı sunmaya devam etmek amacımızdır.

SALİH DEMİR
İŞİK AŞİŞAP GENEL MÜDÜRÜ
2014 hedefi listenin ilk 500'ü oldu

Açıklanan veriler ile 278'inci sıradan ilk 17'arına geldiğimiz ortaya çıktı. Bilim ve teknoloji büyük bir hızla ilerliyor. Uluslararası fuarlar da her yıl yeni ürünler sunulmakta. Bu süreçten tüm dünya ülkeleri etkilenecek. Bu yarışta her ülke imkânları nispetinde katılmakta. Biz Türkiye'deki bugün haklı olarak iyi yerlere geldik. İşik Aşışap olarak 40 ilkeye yayıyoruz. Yeni yatırımları ile aşıp sektöründe Türkiye'nin dünyaya açılan yüzü olmayı hedefliyoruz. 2014 yılı

hedefimiz ilk 500 sanayi kuruluşu arasına girmek, pazar payımızı artırmak, ihracatı artırmak ve yeni yatırımlar ile büyüme hızımızı artırmak.

AHMET ÖZKAYAN
ERMAKSAN MAKİNE GENEL MÜDÜRÜ
Ermaksan, 2018'de ilk 250'de olmak istiyor

229'uncu sıradan 147'nci sıraya yükseldik. Yükselmeliğimizde teknoloji ürünler ve pazarlama faaliyetlerimiz diyebiliriz. Ermaksan olarak ISO 500 içindeki yükselmeli sürdürmeyi planlıyoruz. Hedefimiz 2018 yılında ilk 250 içinde yer almak.

MESUT ÇAKMAK / BEŞEYM VE BEŞAN NIŞAĞTA GENEL MÜDÜRÜ
Beşler Grup'un listede 4 firması var

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde bu yıl 4 firmamızla girmemiz bizi gururlandırıyor. Bizim açımızdan burada en dikkat çeken unsur daha yeni kurulan Beşeyem ve Beşan firmamızdır da bu listede yer almamızdır. Beşler Grup olarak kurduğumuz günden bu yana her zaman kaliteye ve insana yatırım yapmayı kendimize şiar edindik. Kurduğumuz günden bu tarafa aynı çizgimizi koruduk. Bugün artık bunun

meyvelerini yiyoruz. Grup olarak en büyük hedeflerimizden birisi de önümüzdeki yıldan itibaren ISO birinci 500 listesine yükselmek ve orada kalıcı olmaktır.

ŞAHİN AYDEMİR
HASTAVUK GENEL MÜDÜRÜ
Hastavuk, ileri teknoloji yatırımı ile yükseldi

Sıralamada 316'dan 88'e yükseldik. Hastavuk olarak 1972 yılında beri tavukçuluk sektörüne dâhilimiz firma olarak hizmet ediyoruz. Bu alanda yüzde 70 pazar sahibi firmamız, 2012 yılında yeni yatırımlarla beyaz et sektörüne giriş yaptı. Dünyanın en ileri teknolojisine dair yapılan yeni yatırımlar, beraberinde yüksek kaliteyi, ISO'lere varan istihdam ve elbette ciroyu beraberinde getirdi. Büyük hamlelerin sonuçlarının büyük olacağı gibi, ISO Türkiye'nin en büyük şirketler sıralamasındaki dikkati çeken yükseliş, sektöründe ilkleri başaran Hastavuk için doğal bir sonuçtur.

MÜRSEL ÖZTÜRK
BURSA ÇİMENTO GENEL MÜDÜRÜ
Satışlarımız yüzde 7 arttı

2013 yılında 2012'ye oranla hacimsel olarak satışlarımız yüzde 7 arttı.

Buna bağlı olarak ciromuzda yüzde 10,5 yükseldik. Bölgedeki yatırımlar hacimsel olarak satışlarımızın artmasını sağladı. Bunların başında hızla tren ile İstanbul-Bursa-İzmir Otayolu projeleri geliyor. Ayrıca kamu ve alveriş merkezi yatırımları da büyümeliğimizde etkenler arasında.

TUFAN BALLU / ÖZBAL ÇELİK BORU YONETİM KURULU BAŞKANI VEKİLİ
Başarıyı iç piyasadaki hareket getirdi

İkinci 500 listesinde 334. sıradan 378'inçile yükseldik. Bu yükseliş satışlarımızdaki artış ile gerçekleşti. Satışlarımızdaki artış iç piyasadaki hareketten kaynaklandı. Aynı zamanda sac fiyatlarının stabil seyretmesi de satışlarımız üzerinde etkili oldu. Bu yıl ise çok daha ileriye gideceğiz çünkü henüz yılın ilk yarısında daha önceki yıla oranla ciromuzda ciddi artışlar gerçekleşti. Yılsonunda yaklaşık yüzde 25'lik büyüme hedefliyoruz. Bu yıl hem iç piyasada hem de dışarıda ciddi gelişmeler oldu. İçerde liman kazık borularına talepler arttı ve devlet su işlerinin ana işhale hatlarına yönelik. Yurtdışında ise özellikle Arap ülkeleri ve Kuzey Avrupa ülkelerinde yeni pazarlar açılmaya başladı. Bu da satışlarımızı artırdı.

Matlı, Doğu Anadolu ve Ege'de iki yem fabrikası daha kuracak

ESRA ÖZARFAT / BURSA

Büyükbaş yem üretiminde Türkiye'de ikinci sırada yer aldıklarını belirten Matlı Gıda Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Özer Matlı, bu yıl içinde devreye aldıkları Antep fabrikası ile üretim yaptıkları tesis sayısının altıya ulaştığını kaydetti. Denizli - Burdur hattı ile Erzurum tarafında birer fabrika kurmayı planladıklarını aktaran Matlı, bu konuda fizibilite çalışmalarını sürdürdüklerini, yatırımlarla ilgili bilgilerin önümüzdeki aylarda somutlaşacağını söyledi.

Karacabey'in yanı sıra Konya, Çorlu (Tekirdağ), Turgutlu (Manisa), Samsun ve Gaziantep tesislerinde Proyem markasıyla büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvan yemi üreten Matlı Gıda Grubu, Türkiye'nin bu alandaki önemli üreticileri arasında yer alıyor. Geçen yıl toplam 498 milyon lira olan grubun cirosu içinde yem üretimi 354 milyon TL ile ilk sırada yer aldı. 2013 verilerine göre ISO 500'de 248'inci sıradan 207'nci sıraya yükselen Matlı, bu yıl toplamda 600 milyon TL'lik ciro hedefliyor.

Büyükbaş yem üretiminde Türkiye'de ikinci sırada yer aldıklarını belirten Matlı Gıda Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Özer Matlı, bu yıl içinde Antep fabrikasını devreye alarak üretim yaptıkları tesis sayısının altıya ulaştığını kaydetti. Denizli - Burdur hattı ile Erzurum tarafında birer fabrika kurmayı planladıklarını aktaran Matlı, bu konuda fizibilite çalışmalarını sürdürdüklerini, yatırımlarla ilgili bilgilerin önümüzdeki aylarda somutlaşacağını söyledi. Antep fabrikasından yem ihracatı da hedeflediklerini anlatan Matlı, bu konuda yakın çevre ülkelerle temaslarının sürdüğünü aktardı. Kurulu kapasitelerinin 1,5 milyon ton/yıla yaklaştığını aktaran Matlı, bu yıl 800'e yakın çalışanla 600 bin tonluk üretim öngördüklerini kaydetti. Özer Matlı, grup bünyesinde SAP kurulması çalışmalarına ağırlık verdiklerini belirtirken, SAP'yi sektörde uygulayan ilk firma olduklarının altını çizdi. ISO 500'de 248'inci sıradan 207'ye yükseldiklerini hatırlatan Özer Matlı, "Asıl büyümemiz bu yıl olacak. Toplam ciromuz geçen yıl 498 milyon TL'ydі. Bu yıl 600 milyon TL'nin altında olmayacak" dedi.

Büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvan yemi üretiminde bu yıl 600 bin tonluk üre-

Geçen yıl 553 bin ton yem sattık. 2015'te 1 milyon ton, 2020'de de 2 milyon ton yem üreterek 'Türkiye'nin yemcisi' olmayı hedefliyoruz.

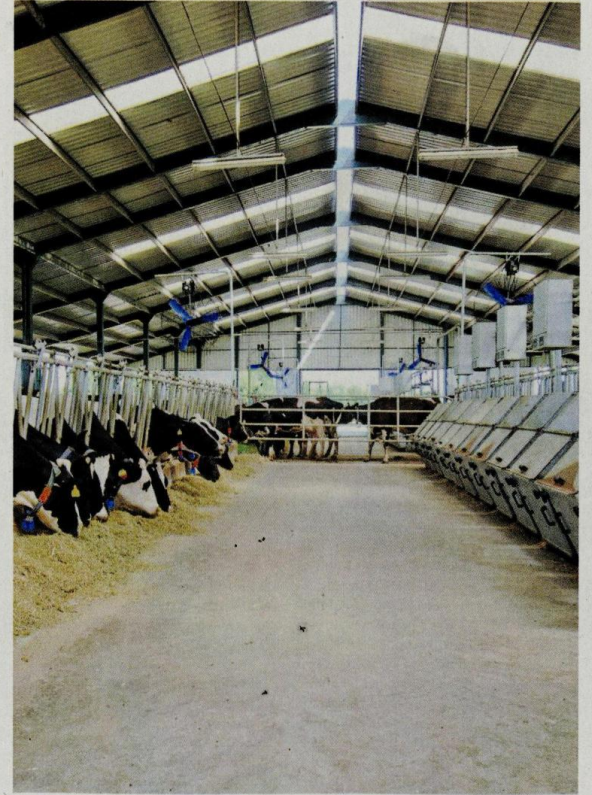
tim rakamına ulaşacaklarını ifade eden Özer Matlı, geçen yıl 553 bin ton yem sattıklarını, 2015'te ise 1 milyon ton, 2020'de de 2 milyon ton yem üreterek Türkiye'nin yemcisi olmayı hedeflediklerini dile getirdi. 30'dan fazla yem çeşidi ürettiklerini anlatan Matlı, şu bilgileri verdi: "Büyükbaş yemleri kendi içinde hayvan özelliklerine göre değiştiriyor. Yüksek verimli süt hayvanları için farklı, besi için ayrı, klasik yemler, üst gruplar, çiftlik bazında ayrı çözümler

var. Küçükbaş için de farklı bir beslenme yapısı söz konusu. Ancak en önemli ürün sattığımız yerlerdeki yerleşmiş olan yanlış kullanım alışkanlıklarını değiştirebilmek. Bu çerçevede Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu'da eğitimler veriyoruz. İnsanlara beslemeyi öğretemedikten sonra satmanın bir anlamı olmuyor. Batıdaki şehirlerde ise daha oturmuş bir yapılaşma var. Orada da faaliyetlerimiz yem üretiminde inovasyona katkılar şeklinde devam ediyor."

Besleme alışkanlıklarını değiştiriyor

Bünyelerindeki Ömer Matlı Eğitim Akademisi kapsamında bölgelerde eğitimler verdiklerini, köy kadınları da dahil her kesime bilgilendirici seminerler düzenlediklerini vurgulayan Özer Matlı, sürecin Ar-Ge biriminde görev yapan üst düzey teknik danışman ekip tarafından yürütüldüğünü bildirdi. Anadolu'da hayvan besleme alışkanlıklarının değişmesine katkıda bulduklarına dikkat çeken Matlı; "Büyük çiftliklerle ilgili yatırım konusunda fizibilite raporu sunma, modelleme, besleme konusunda çalışmalar yapıyor. Ekibimiz yurtdışındaki üniversitelerle olan diyalogları da geliştiriyor. Oradaki bilgileri Türkiye'ye aktarıyorlar. İç Anadolu Bölgesi şimdi hayvancılıkta gelişmeye başladı. Özellikle toz yem tüketilen bölgelerde besleme alışkanlıklarının değişmesine katkıda bulunuyoruz. O bölgelerde markalaşmamız devam ediyor" diye konuştu.

Matlı Gıda Grubu'nun Ar-Ge'ye büyük önem verdiği dikkat çeken Matlı, bu amaçla Uludağ Üniversite ile imzalanan protokol çerçevesinde üniversitenin Veteriner Fakültesi'nin desteği ile Ar-Ge faaliyetlerini sürdürdüklerini açıkladı. Bu faaliyetler, grubun kurucusunun adı taşıyan Ömer Matlı Akademi'de ve ona bağlı Hayvansal Üretim Eğitim ve Araştırma Merkezi ile Eğitim Çiftliği'nde yürütüldüğünü aktaran Matlı, "Bu merkezde geliştirilen daha verimli, daha yüksek enerjili, daha iyi besleyen ve daha çok süt verimi sağlayan sığır yemleri önce eğitim çiftliğindeki hayvanlar üzerinde denenerek yetiştiricinin kullanımına sunuluyor. Matlı Gıda Grubu ayrıca Ömer Matlı Akademi tarafından desteklenen ve www.hayvancilikakademi-

si.com adresinde yayın hayatına başlayan 'Hayvancılık Akademisi' ile de sektörde ilgili güncel gelişmeleri paylaşarak, yetiştiricilere bilgi desteği sağlıyor" dedi.

"Sektör büyüyor, tarım politikaları büyümüyor"

"Seçim, kuraklık ve hayvancılıkla ilgili belirsizlikler işlerimizi etkiliyor. Bu çözüldüğünde büyümemiz daha hızlı olacak" diyen Matlı, sektör olarak hükümetten, siyasi istikrar ve tarım politikaları noktasında daha net bilgi istediklerine işaret etti. Özer Matlı, şunları söyledi: "Türkiye'deki tarım ve hayvancılığın sıkıntısı hangi bakanlığa bağlı olduğunun belli olmamasıdır. Normalde Tarım Bakanlığı'na bağlıdır ama sanayi tipi üretim kapasitelerinde Sanayi Bakanlığı'ndan belge alıyoruz. Tarım Bakanlığı'nda Ar-Ge çalışmaları için bir birim ve kaynak yok. Oysa desteklemeler, Tübitak projeleri Sanayi Bakanlığı tarafından veriliyor."

TÜRKİYE'NİN **İKİNCİ 500** BÜYÜK SANAYİİ'NİN KÂRI ZİRAAT BANKASI'NA YETİŞEMEDİ

500'ün kârı bir banka etmedi

ISO Türkiye'nin **ikinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı. **ikinci 500**'ün ihracat ve istihdam artışı Türkiye'nin ve Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun üzerinde. Ancak kârları yüzde 30 azaldı

ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun kârı, 2013'te FED dalgası ile yükselen faiz ve kur sonucu 3.2 milyarlıktan 2.2 milyar liraya düştü. Halbuki geçen yıl sadece Ziraat Bankası 3.3 milyar lira kâr etmişti

2013'te FED dalgası faiz artışı yoluyla bankaları, kur artışı yoluyla sanayi sektörünü vurdu. Bankacılığın ve 500 Büyük Sanayi'nin toplam özkaynak kârlılığı 2'şer puan azalmayla yüzde 12'ye

Abdurrahman YILDIRIM
ayildirim@htgazete.com.tr

indi. Ancak asıl vurgunu orta ve küçük boy sanayi şirketlerinin yer aldığı **ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** yedi. ISO tarafından her yıl yapılan araştırmanın dün yayımlanan sonuçlarına göre **ikinci 500 Büyük Sanayi'nin 2013'te kârı yüzde 30 azaldı ve 3 milyar liradan 2.2 milyar liraya indi**. Özkaynak kârlılığı ise 4.4 puan düşerek yüzde 7.9'a indi. Kârlılıktaki azalma hem bankaların hem Birinci 500'den daha fazla.

■ **İstihdam Türkiye'de geçen yıl yüzde 2.7, 500 Büyük'te yüzde 4 artarken, İkinci 500'de yüzde 6.7 büyüdü.** Geçen yıl ihracat yüzde 0.4, Birinci 500'ün ihracatı yüzde 0.7 gerilerken, **ikinci 500'ün** yüzde 3.7 arttı. Hem ihracatta hem de istihdamda **ikinci 500'ün** performansı Birinci 500'e ve Türkiye'nin geneline göre daha yüksek.

■ **Bu performansa karşılık kârlılıktaki azalma önceki yıl üretim dışında elde edilen 1.160 milyon liralık gelirin geçen yıl 617 milyon lira zarara dönüşmesinden kaynaklanıyor.** Son yıllarda genelde kâr yüzde 30 düzeyinde destekleyen bu kalem, geçen yıl tam tersi etki yapmış. Aynı durum 2011 yılında da geçerli. Nedeni ise kur ve faiz artışı. Malum geçen yıl dolar TL karşısında yüzde 19, faizler de yaklaşık yarı yarıya artmıştı.

■ **ikinci 500'ün net 572 milyon liralık kambiyo kârı geçen yıl 960 milyon liralık zarara dönüştü.** Faiz giderleri de yüzde 7.3 veya 1.1 milyar lira arttı. Sonuçta 2012'de 3.2 milyar lira olan kâr toplamı normalde 4.2 milyar liraya çıkabileceken 2.2 milyar liraya düştü ve yüzde 30 azaldı.

■ **2.2 milyar liralık toplam kâr da, bir büyük bankanın kârına erişemiyor.** Örneğin geçen yıl bir kamu bankası olan **Ziraat Bankası** 3.3 milyar liralık kâr elde etti. Bu kârı da 18.4 milyarlık özkaynakla sağladı. Özkaynak kârlılığı yüzde 18. Sanayinin **ikinci 500'ünde** ise yüzde 7.9 özkaynak kârlılığı var..

■ **Sanayide şirketlerin kâr azalması, faaliyet dışındaki gelir azalmasından kaynaklanıyor.** Elbette bu daha kötü bir durum. Demek ki şirketler sadece asil faaliyetlerinden elde edebilecekleri gelire kalsalar, durumları daha kötü çıkacak. Kârları daha düşecek. Böyle bir yapıya da kimse kaynak koymak, sermayedar olmak istemez.

■ **Bu tablo öncelikle şirketlerin asil üretimden elde ettikleri kârı artırmaları gerektiğini gösteriyor.** Bunun için verimliliği, inovasyonu artırıp rekabet güçlerini yükseltmeleri, ürün kalitesini ve fiyatlarını artırmaları zorunlu. Ya da daha katma değerli ürünlere geçmeleri gerekiyor.

■ **2013'te dışarıdan gelen finansal dalganın, tek bir dalganın etkisini İkinci 500'de gördük.** İy ki tek yanlı bir dalgaydı. Yoksa finansal dalganın yanında bir de ekonomide durgunluk veya resesyon dalgası eklenseydi, satışlar düşseydi, ortaya herhalde reel şirketlerin 2001 krizi tablosu çıkardı.

SONUÇ: "Güneş doğduğunda koşmaya başlasan iyi olur." Afrika atasözü

İkinci 500'ün toplam borcu 44 milyarını aştı

ISO İkinci 500'ün lideri 187.9 milyonluk üretimden satışlarla Gamateks Tekstil oldu. Şirket, birinciliğe geçen yıla göre 20 sıra yükselerek oturdu. ISO İkinci 500'ün toplam rakamlarına bakıldığında ISO 500'e benzer performans sergiledikleri anlaşıldı. ISO İkinci 500, üretimden satışlarını 2012'ye göre yüzde 13.4 artıranarak 73.5 milyar lira yaptı.

Ancak İkinci 500'ün toplam borçları yüzde 28.5 yükseldi. Rakam, 34.3 milyar liradan 44 milyar liraya ulaştı. Bu ISO 500'e göre 3 puanlık daha fazla artış anlamına geliyor.

Satışları % 13.4 arttı

Yıl	Net Satışlar	İhracat	Toplam Borç	Ödenen Faiz
2013	73.576	10.012	44.044	1.491
2012	64.906	9.656	34.281	1.182
Değişim (%)	13.4	3.7	28.5	26.2

(Milyon TL)

Toplam borçların varlıklar içindeki payı yüzde 57.2'den yüzde 61.2'ye çıktı. Toplam borçların öz kaynaklara oranı yüzde 157.8'e ulaştı. Uzun vadeli borçların artışı yüzde 61.8'i buldu. 2.7 milyar TL'ye ulaşan finansman giderleri elde ettikleri kârın yarısından fazlasına ulaşan İkinci 500'ün piyasalardaki dalgalanmalara bağlı olarak ödediği

faiz yüzde 26 yükselişle 1.4 milyara çıktı. Piyasalardaki dalgalanmalara bağlı olarak İkinci 500'ün net kambiyo zararının satışlara oranı yüzde 1.3 oldu.

İKİNCİ 500'ÜN LİDERİ GAMATEKS TEKSTİL

2013 yılı	2012 yılı	Milyon TL	Şirket adı	Üretimden satış
1	21		Gamateks Tekstil	187.9
2	5		KİBSAŞ Karadeniz İnş.	187.7
3	-		Teksüt Süt Mamulleri	187.6
4	-		Penti Çorap	187.5
5	13		Oğuz Tekstil	186.6
6	-		Felda İffco Gıda	186.2
7	58		Yurtbay Seramik	186.0
8	-		-	-
9	-		Enka Süt ve Gıda	184.5
10	79		Kendirtiler Haddecilik	184.0

İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİNİN KÂRI (Milyon TL)

Yıl	Üretim dışı kâr	Dönem kâr ve zarar toplamı	Kârın üretim dışı kısmı (%)	Kâr artışı (%)	Özkaynak kârlılığı (%)
1997	62.3	87.5	71.2	-	-
1998	132.6	103.9	127.7	78.2	-
1999	241.0	63.2	381.5	-39.2	-
2000	231.4	227.9	101.5	260.7	-
2001	591.6	-151.1	491.5	-	-13.2
2002	641.1	475.1	134.9	-	9.0
2003	899.2	813.8	110.5	71.3	5.7
2004	446.0	844.0	52.8	3.7	4.8
2005	562.8	734.1	76.7	-13.0	4.9
2006	491.4	1.050.4	46.8	43.1	6.4
2007	945.9	1.931.4	49.0	83.9	11.2
2008	202.8	568.2	35.7	-70.6	3.5
2009	632.9	2.047.1	30.9	318.1	11.3
2010	701.3	2.377.7	29.5	16.2	10.7
2011	75.9	1.962.7	3.9	-17.5	8.4
2012	1.160.2	3.161.0	36.7	61.1	12.3
2013	-617.4	2.205.8	-28.0	-30.2	7.9

Üretim dışı faaliyetlerden ilk kez zarar ettiler

ISO tarafından 1997'den beri yayınlanmakta olan İkinci 500 Büyük

Sanayi Kuruluşu'nun geçen yıl kârı %30 azalmayla 2.2 milyar liraya indi. Bunda en büyük etken sanayi şirketlerinin faiz ve kur artışı sonucu ilk kez üretim dışı faaliyetlerinden zarar etmesi oldu.

Kaynak : ISO

'FAALİYETTEKİ BAŞARI FİNANSMANDA YOK'

Sonuçları değerlendiren ISO Başkanı Erdal Bahçivan, kendi faaliyet alanlarında başarılı performans sergileyen şirketlerin finansman sağlama ve kullanmada aynı başarıyı sergileyememesini üzüntü verici olarak nitelendirdi. Bahçivan, "Desteklendikleri takdirde ekonomimiz özlemini duyduğumuz noktaya büyük bir hızla ulaşacaktır" dedi.

Erdal Bahçivan

BU YIL İLK KEZ EN TEPEDEN GİREN İLK 10

2013	Şirket	Ciro
6	Feldo İffco	186.2
52	Bien Yapı Ürn.	169.8
53	Mecaplast	169.4
102	Ode Yalıtım	154.9
126	Uğur Konf.	148.7
127	Doğuş Yiyeçk.	148.2
154	Modavizyon Teks.	143.0
169	DaiKin Klima	138.8
186	Putzmeister Mak.	135.4
187	Dosu Maya	134.7

LİSTEDEN EN YÜKSEKTEN DÜŞEN İLK 10

2012	Şirket	Ciro
9	Ertu Demir Çelik	163.6
34	Güçlü Dokuma	156.7
43	Camış Elektrik	152.6
78	Teverpan MDF	144.4
117	Birko Mensucat	135.2
125	Meteksan Matb.	133.1
137	Teknik Malzeme	131.3
147	Netaş Telekom.	128.7
148	Dalan Kimya	128.6
151	Feniş Alm.	128.1

Malezya-BAE ortaklığı 494 sıra fark atarak girdi

ISO İkinci 500'de ismini açıklayan şirketler arasında geçen yıla göre ilk kez girenlerin en hızlısı Feldo İffco oldu. Malezya devlet şirketi Feldo ile Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) gıda grubu İffco'nun ortaklığından oluşan şirket, ISO İkinci 500'e 6. sıradan girdi. İzmir'de faaliyet gösteren şirket, yağ üretimi yapıyor. En yüksek sıradan listeye veda eden şirket ise Hatay'da faaliyet gösteren Ertu Demir-Çelik oldu. Ayrıca geçtiğimiz yıl işleri bozulmuş olarak üretimine son veren Feniş Alüminyum da listenin dışına çıktı.

123 ŞİRKET ZARAR ETTİ

Bu yıl, listedeki 377 şirket kâr, 123 şirket zarar etti. Listenin en büyük ihracatçısı Dorçe Prefabrik, aynı zamanda 65.2 milyon lirayla en kârlı firma oldu. Dorçe Prefabrik'in ihracatı 101 milyon 964 bin dolar şeklinde gerçekleşti. İkinci 500'de dikkat çeken bir diğer nokta ise en yüksek katma değerli teknoloji yoğunlu üretim yapanlardan gelmesi oldu. Düşük teknoloji yoğunlu firmalar, katma değer yüzde 36.1'ini yarattı. Yüksek teknoloji yoğunlu üretim yapanların payı yüzde 4.6 olurken, aynı oran ISO 500'de yüzde 2.6 olduğu için daha iyi performans gösterdikleri anlaşıldı.

Second top 500 firms' debts soar, profits drop

Low profit earnings and high debt stock problems have gripped Turkey's 'second top 500 industrial companies,' according to a recent study by the Istanbul Industrial Chamber (İSO) in 2013

İSTANBUL

Turkey's second top 500 industrial companies, which rank among the country's largest 501 to 1,000 firms, have suffered from growing debt and low profitability in 2013, as shown yesterday by an Istanbul Chamber of Industry (İSO) study.

The drop has affected the second-tier companies to a more severe extent than their larger counterparts the İSO report also showed.

Despite a 13.4 percent increase in their sales, second-tier companies' profits plunged by 30.2 percent to 2.2 billion Turkish Liras last year, due a remarkable debt stock growth, expanded by the volatility in the foreign currency exchanges.

According to the "İSO Second 500 Largest Industrial Firms" study unveiled by the İSO, the total debts of the 500 companies rose by 28.5 percent, along with an eye-catching 61.8 percent increase in long-term debts. While the long-term debts became 15.3 billion liras, the total debt has reached 44 billion liras as of the end of last year.

Profits go to funds

The companies actually recorded a strong sales performance in 2013, raising their operational profit, which was 5.5 percent in 2012, to 7.3 percent in 2013.

The recovery in operational revenues was particularly stemmed from an import of main crude materials at pre-volatility low currency rates and the positive impact of currency rate increase in prices and revenue sheets, the İSO said.

However, increased funding costs caused around half of the companies' real operating profits to be used to cover financing expenditures.

Accordingly the "second top 500" lost 2.7 billion liras of the 5.4 billion-lira real operating profits as financing cost.

The İSO study ranking Turkey's top 500 industry companies was disclosed June 24, revealing the worst debt/equity ratio from the past 10 years was recorded in 2013, as the companies were not able to manage financing soaring debts, even by raising their total sales by 7.4 percent to increase their operational profit by 43.9 percent.

Rising financing costs caused the number of companies that recorded profits to plunge to 371 from 437 of the previous year, while loss-making firms rose to 129 from 63 among the

2013	2012	Company Name	Province	Sales from production (TL)
1	21	Gamateks (Textile)	Denizli	187,916,879
2	5	KİBSAŞ Karadeniz (Construction)	İstanbul	187,597,319
3	-	Teksüt (Dairy products)	Balıkesir	187,675,922
4	-	Penti (Socks)	İstanbul	187,551,566
5	13	Oğuz Tekstil (Textile)	Adana	186,641,067
6	-	Felda İffco (Food)	Aegean Region	186,208,460
7	58	Yurtbay Seramik (Ceramic)	Eskişehir	186,066,819
8	-	Undisclosed	İstanbul	184,551,969
9	-	Enka (Dairy and food products)	Konya	184,551,969
10	79	Kendirliiler (Rolling mill)	Hatay	184,058,115

Increased funding costs have caused around half of the second top 500 industry companies' real operating profits to be used to cover financing expenditures, a study released by the Istanbul Chamber of Industry has shown.

"top 500."

The U.S. Federal Reserve's announcement of plans to taper its asset purchasing program in May of last year had a great impact on Turkish markets, lead-

ing to a massive fluctuation in foreign exchange rates, as well as causing a slowdown in portfolio entrances into the country.

Turkish companies, which have a great dependency on

foreign funds to finance big investments, have been hugely affected by the increased funding costs, as well as a gloomier market outlook that raised uncertainties over future investments.

REUTERS photo

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

Sıra	2013	2012	Kuruluş	Bağlı odugu oda	Net üretimden satışlar (TL)
1	21	Gamateks	Denizli	187.916.879	
2	5	KIBSAŞ Karadeniz İnşaat	İstanbul	187.697.319	
3	-	Teksüt	Balıkesir	187.675.922	
4	-	Penti Çorap Sanayi	İstanbul	187.551.566	
5	13	Oğuz Tekstil	Adana	186.641.067	
6	-	Felda İffco Gıda	Ege Bölgesi	186.208.460	
7	58	Yurtbay Seramik	Eskişehir	186.066.819	
8	-	-	İstanbul	-	
9	-	Enka Süt	Konya	184.551.969	
10	79	Kendiriler Haddecilik	Dörtöl	184.058.115	
11	-	Bupiliç	Balıkesir	183.927.506	
12	22	Bursa Çimento	Bursa	183.731.955	
13	-	-	İstanbul	-	
14	25	Roma Plastik	Kocaeli	182.854.615	
15	221	Ozon Tekstil	İstanbul	182.703.032	
16	-	Demir Export	Ankara	182.656.665	
17	278	Işık Ahsap	Gaziantep	182.368.388	
18	105	Ferro Döküm	İstanbul	182.302.194	
19	37	YATAŞ Yatak	Kayseri	181.912.213	
20	69	ASAŞ Ambalaj	Ankara	181.154.795	
21	14	BAŞTAŞ Başkent Çimento	Ankara	180.959.497	
22	40	Cetinkaya Mensucat	İstanbul	180.473.912	
23	90	Aydinlar Yedek Parça	Konya	180.330.135	
24	-	-	İstanbul	-	
25	55	Gürsoy Yem	Adana	179.411.224	
26	294	Demirans Haddecilik	Kocaeli	177.799.838	
27	62	Ankan Mensucat	K.Maraş	177.741.663	
28	-	Proğda Pazarlama	İstanbul	177.550.831	
29	64	SCA Yıldız Kağıt	Kocaeli	177.522.050	
30	136	Sistem Alüminyum	İstanbul	177.462.435	
31	11	Continental	İstanbul	177.038.273	
32	-	-	İstanbul	-	
33	17	SFC Entegre Orman Ürün.	İstanbul	176.789.658	
34	83	Türkiye Demiryolu Mak.	Kamu	176.029.442	
35	94	Aslan Çimento	Kocaeli	175.719.315	
36	8	Santa Farma İlaç Sanayii	İstanbul	175.684.901	
37	162	Akkim Yapı Kimyasalları	İstanbul	175.510.360	
38	130	Boytık Reçine Boya	İstanbul	175.488.638	
39	73	Bemka Emaye	İstanbul	175.122.121	
40	-	Kaşmir Halı	Gaziantep	174.676.604	
41	53	Elvan Gıda	İstanbul	174.249.799	
42	15	Kozlu Gıda	Ankara	174.085.544	
43	99	Orhan Karakoç Tekstil	Bursa	173.209.917	
44	192	Ishakoğlu Gıda	İstanbul	173.051.436	
45	-	Borsan Kablo	Samsun	173.015.865	
46	45	Oyka Kağıt	Çaycuma	173.006.283	
47	-	-	İstanbul	-	
48	-	Akteks Akriklık	Gaziantep	172.681.679	
49	283	Altınapa Değirmencilik	Konya	171.865.605	
50	24	İşbir Sünger	Ankara	171.108.957	
51	3	PNS Pendik Nişasta	İstanbul	170.707.516	
52	-	Bien Yapı	Ankara	169.811.869	
53	-	Mecaplast Otomotiv	Kocaeli	169.641.498	
54	70	Erkunt Sanayi	Ankara	169.060.678	
55	85	Gürsoy Tarımsal Ürünler	Ordu	168.145.619	
56	72	Frimpeks Kimya	İstanbul	167.904.612	
57	220	Ankara Un Sanayii	Ankara	167.868.271	
58	29	Aliağa Çakmaktepe Enerji	Ege Bölgesi	167.412.064	
59	68	GRANISER Granit	İstanbul	166.796.703	
60	122	Coşkunöz Radyatör	Bursa	166.445.808	
61	258	Elektromed Elektronik	Ankara	166.229.516	
62	241	Özlem Tarım	Salihli	165.683.957	
63	120	Cevher Jant	Ege Bölgesi	165.389.236	
64	47	Ünsa Ambalaj	İstanbul	164.771.680	
65	179	Mogul Tekstil	Gaziantep	164.702.719	
66	30	Kaplan Kardeşler Halı	Gaziantep	164.606.983	
67	154	Sıddık Kardeşler Haddecilik	İstanbul	164.573.234	
68	65	Amcor Flexibles Ambalaj	İstanbul	164.421.067	
69	153	Alcatel Lucent Teletaş	İstanbul	164.401.788	
70	95	Or-Pa Pazarlama	İstanbul	164.159.730	
71	-	Kilim Grubu	İstanbul	163.813.271	
72	-	-	İstanbul	-	
73	204	As Tavukçuluk	Sakarya	163.716.497	
74	-	Ede Demir Çelik	Ege Bölgesi	163.442.178	
75	80	Sardunya Gıda	İstanbul	163.281.302	
76	93	Magnesit AŞ	Eskişehir	163.146.864	
77	-	-	İstanbul	-	
78	42	Cam Elyaf Sanayii	İstanbul	161.551.781	
79	211	Vefa Prefabrike	İstanbul	160.761.748	
80	158	Uniteks Tekstil	İstanbul	160.400.082	
81	133	Söke Değirmencilik	Aydın	160.142.077	
82	84	Telloğlu Yem-Gıda	Balıkesir	159.861.519	
83	38	Unat Yağ Gıda	Gaziantep	159.765.356	
84	237	As-Ado Hazır Beton	Bucak	159.611.980	
85	46	Cevher Döküm Sanayii	Ege Bölgesi	159.534.415	
86	112	Demisaş Döküm	Kocaeli	158.890.860	
87	176	Abdiogulları Plastik	Adana	158.750.610	
88	316	Hastavuk Gıda	Bursa	158.683.179	
89	124	Modern Beton Sanayii	Denizli	158.437.115	
90	106	Ozanteks Tekstil	Denizli	158.194.175	
91	155	Çamsan	Ankara	158.175.389	
92	103	Jantsa Jant	Aydın	158.139.498	
93	49	Özdemir Boru	K. Ereğli	157.690.993	
94	57	Baydemirler Tekstil	İstanbul	157.122.321	
95	74	Kasar ve Dual Tekstil	İstanbul	156.540.403	
96	126	Hisarlar Makine	Eskişehir	156.481.103	
97	89	Ekiciler Süt	Antalya	156.217.832	
98	39	ZF Sachs Süspansiyon	Kocaeli	155.611.638	
99	82	Özgörkey Gıda	Ege Bölgesi	155.555.787	
100	-	Kayalar Kimya	İstanbul	155.404.389	

Küçükler borca battı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin 'ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesini açıkladı. Küçük ve orta büyüklükteki şirketler borçları ile dikkat çekti. 2013'te borçları yüzde 28.5 ile Birinci 500'e göre 3 puan fazla artan ikinci 500'ün uzun vadeli borçları ise yüzde 61.8 yükseldi

Kârın yarısından fazlası gider olarak kaybedildi

İkinci 500'de girişimcilik ruhunun tam olduğunu fakat finansman kullanımında eksiklikler bulunduğunu vurgulayan Bahçivan şöyle konuştu: "Net satışlarını yüzde 13, esas faaliyetlerini yüzde 50'ye yakın artıran şirketlerin, bu kârlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir? Şirketlerin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesi."

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinin ilk sırasında 187 milyon 916 bin liralık ciro su ile 'Gamateks' yer aldı.

Listenin zirvesi Gamateks'in

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2013 yılı araştırmasında ilk sırayı 187 milyon 916 bin liralık ciro su ile "Gamateks" aldı. Gamateks 2012 yılına ait listede 21'inci sırada yer alıyordu. Önceki yıl beşinci sırada bulunan KIBSAŞ 187 milyon 697 bin liralık üretimden satışıyla ikinci olurken, 2013'te net satışlarını 187 milyon 675 bin liraya çıkaran Teksit üçüncü oldu.

Dövizdeki dalgalanma etkiledi

İkinci 500 şirketleri net satışlarını bir önceki yıla göre yüzde 13.4 arttırarak 73.6 milyar liraya çıkardı. 2013'te toplam borçları yüzde 28.5 ile Birinci 500'e göre 3 puan fazla artan ikinci 500'ün uzun vadeli borçlarının, büyük şirketlere göre iki misli fazla, yüzde 61.8 artması dikkat çekti. Dövizde yaşanan dalgalanmanın yarattığı finansal maliyetin, Birinci 500'de olduğu gibi İkinci 500'de de yüksek olduğu görüldü.

Finansman modeli yanlış

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2013'te elde ettiği 5.4 milyar TL'lik kârın 2.7 milyarını finansman gideri olarak kaybetti. İSO Başkanı **Erdal Bahçivan** verilerle ilgili değerlendirmesinde "Küçük ve orta boy şirketler de borç sarmalında" ifadelerini kullandı. Ekonominin altyapısında iyi bir aktör sermayesi olduğuna dikkat çeken Bahçivan, "Fakat bu sermaye, doğru finansman modeli ile desteklenmiyor" diye konuştu.

İhracat ve teknolojiye iddialı

İstihdam unutulmadı

Erdal Bahçivan, İkinci 500 şirketlerinin, ihracatlarını yüzde 3.7 arttırarak bu alanda hem Birinci 500 şirketten hem de Türkiye'nin toplam ihracatından daha iyi olduklarını gösterdiklerini söyledi. Bahçivan, "Öte yandan geçen yıl yaşanan bazı olumsuz gelişmelere rağmen İkinci 500 Büyük Sanayi şirketleri istihdamı da yüzde 6.4 artırdı" diye konuştu.

Katma değerde devleri geçti

500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, Birinci 500 Büyük'e göre iyi görünen bir başka performansının ise teknoloji kullanımını olduğuna değinen Bahçivan, "Türkiye'nin İkinci 500'ünde teknoloji yoğunluklarına göre yaratılan katma değer dağılımında ileri teknoloji yüzde 4.6'lık oranla dikkat çekiyor. Bu oran Birinci 500'de yüzde 2.6'ydı" dedi.

Erdal Bahçivan

Boydak Tokyo'dan bildiriyor!

Şirketler yüksek faiz sarmalında boğulurken, ülke ekonomisi yavaşlarken KAYS0 Başkanı Boydak "Düşük faiz büyütmez" diyerek deflasyondaki Japonya'yı örnek verdi

TÜRKİYE'DEKİ şirketler yüksek faiz-yüksek kur sarmalında ezilirken, büyüme hızı düşerken ticaretin kalbi sayılan Kayseri'nin oda başkanından güldüren bir yorum geldi.

Kayseri Sanayi Odası Başkanı Mustafa Boydak'ın kendi ilinden 18 şirketin de yer aldığı ülkenin **ikinci 500**'ündeki KOBİ'lerin yüksek faiz nedeniyle finansman maliyetlerinin arttığı ve kârlarının azaldığının açıklandığı gün söylediği sözler, kafasının karışık olduğu izlenimi yarattı. Boydak, faiz düşüşiyle ekonominin hızlanması arasında doğrudan

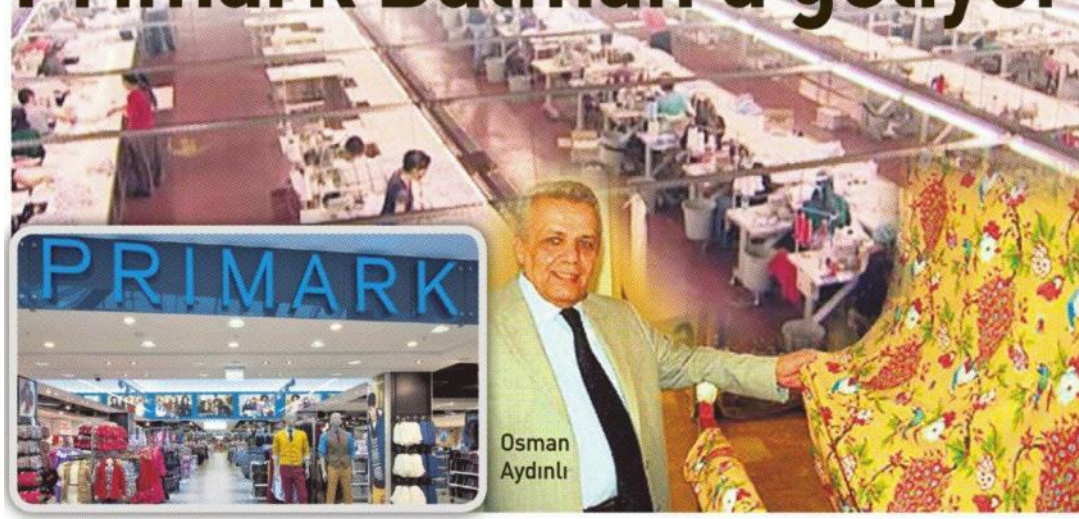
bir ilişki olmadığını savunup, deflasyondaki Japonya örneğini verince "ülkesine yabancı kaldı" yorumları yapıldı.

Boydak, oda meclisinde yaptığı açıklamada "Avrupa'da sıfıra yakın faiz var ama büyüme olmuyor, çok sınırlı oluyor. Eğer büyüme faizle ilgili olsaydı Japonya'nın patlaması lazımdı, çünkü 15 yıldır sıfır faiz var. O nedenle bizim için istikrar çok önemli. Biz kısa vadede biraz daha zorlanacaksak varalım zorlanalım. Bunu her zaman söyledim. Yine söylüyorum. Biz işimizin lobisiyiz" dedi.

Mustafa Boydak

Primark Batman'a geliyor

İkinci 500'e ilk sıradan giren Denizlili tekstil firması Gamateks, Batman'a fabrika kuruyor. Şirket burada dünya devi Primark'a üretim yapacak

İSO'NUN İkinci 500 sıralamasında 2012'de 21'nci sırada yer alıp bu yıl liderliğe oturan Denizlili Gamateks, üretimde rekor kırıyor. 2000 yılına kadar Denizli'de ev tekstiliyle ünlenip ardından hazır giyim ve konfeksiyona geçen firma, Next'ten C&A'ya dünya devlerine üretim yapıyor. Denizli ve Afyon'daki fabrikalarında 2 bin 500 kişiyi istihdam eden firmanın en büyük atağı ise Batman'a kurduğu yeni tesis olacak. Gamateks Yönetim Kurulu Başkanı Osman Aydın, Çözüm Süreci'ne destek olmak için Batman'da ilk etapta 500 kişinin çalışacağı bir fabrika kurduklarını söyledi. 10 milyon TL'lik yatırımla hayata geçecek fabrikanın Kurban Bayramı'nda açılacağını belirten Aydın, dünya devi Primark'ın kendilerine üretim yaptırmak için teklifte bulunduğunu açıkladı. Aydın,

"Primark yöneticileri işçilerin sosyal güvenlik şartlarına ilişkin çalışma başlatmamız için teklifte bulundu. Bize üretim yaptırmak istiyorlar. Denizli'den bu firmaya fiyat tutturamıyorduk" diye konuştu.

1.000 KİŞİYE İŞ VERECEK

Avrupalı firmaların her geçen yıl Türkiye'de yaptırdıkları üretimi artırdığını belirten Aydın, yükselen talebe yeni fabrikalarında cevap vereceklerini kaydetti. Aydın, şöyle konuştu: "Barış Süreci'ni en başından beri destekliyoruz. İşgücü Güneydoğu'dan Batı'ya göç ediyor. Bu yatırımla tekstil işçilerini yeniden Batman'a çekeceğiz. Yatırımımız genişleyecek. 1.000 kişilik istihdama ulaşmayı planlıyoruz. Türkiye'de üretim kalitesi çok yüksek. Avrupalı firmalar da bunun farkında. Uzakdoğu yerine Türkiye'ye geliyorlar."

Faizin tahribatı

Kârsızlık, arsızlıktır... Kârı faize ödemek ise **yarınsızlık**... Yüksek faiz tam da bunu yapıyor işte... **Istanbul Sanayi Odası**'nın **ISO 500** sonuçları zaten faizin kâr üzerindeki tahribatını ortaya koymuştu. Şimdi de **2'nci 500** listesinde, kısaca KOBİ'lerin de **aynı durumda** olduğunu gördük.

Kazancının yarısını **faize** verirsen, nasıl **yatırım** yapacak, **gelişecek**, serpileceksin? Nitekim toplam kârları **%30** gerileyen, kârlılık oranı da **%5'ten %3'lere** inen KOBİ'lerin, **faiz tahribatı** karşısında **yeni strateji** geliştirme-si kaçınılmaz hale geldi.

Yüzde 3 kâr ile **hiçbir şey** yapamazsınız. Bırakın büyümeyi, **enflasyondan** dahi korunamazsınız. Oysa KOBİ'ler Türkiye ekonomisi içinde **hayati role** sahip ve gelecekleri riske atılamaz. KOBİ'lere yönelik destekler bu aşamada "**gerekli**" olmakla birlikte "**yeterli**" olamaz. **Yapısal çözümler** şart.

Bu tedbirlerin başında geçen yıl **%4.5** düzeyindeki faizlerin şimdiki rekor düzeyinden **hızla geri çekilmesi** geliyor. Merkez'in "dövizdeki çığnlığı durdurmak için" 28 Ocak gece yarısı **5.5 puan birden** tırmandırdığı faizler **%8.25** ile hâlâ dünya ikincisi...

Her şerde bir hayır vardır. Bu faiz şerri yüzünden KOBİ'lere yönelik geliştirilecek tedbirlerden biri de "**işbirliği- işbölümü**" teşviki olabilir. Sonuçta yeni ekonominin de ihtiyacı budur ve "**ölçek ekonomisi**" sayesinde **KOBİ**'lerin hiç değilse yarısının **OBI**'leşmesi gerekir.

Faiz tahribatına karşı üçüncü tedbir, **verimlilik seferberliği** olmalıdır. Zaten kıt olan kaynaklarla daha fazla üretim ancak ve ancak **değer üretmeyen** süreçlerin **yeniden tanımlanması** ile mümkün olabilir. Teknoloji kullanma iştahları KOBİ'lere bu alanda fırsat penceresi açması için inovasyonu "**şiar edinmeleri**" kaçınılmaz hale gelmiştir artık...

seref.oguz@sabah.com.tr SMS: SEO yaz
4122'ye gönder. (1.60 TL) MH: 0216 531 73 73
facebook.com/serefoguz.sabah

Türkiye'nin hali de bu

Boydak'ın faizle büyüme arasında yeni bir teori ortaya attığı dakikalarda ISO'nun açıkladığı rakamlar, faizin tahribatını gözler önüne serdi. Küçük işletmelerin kârlarının yarısı faize gitti. Borçluluk 10 yılın zirvesine çıktı

İKİNCİ 500'ÜN KARNESİ (Milyon TL)

	2012	2013	Değ.(%)
Satış	64.906	73.576	13.4
Brüt kâr	10.262	12.783	24.6
Faaliyet kârı	3.590	5.366	49.5
Finansman gideri	1.563	2.716	73.8
Net kâr	3.161	2.205	-30.2
Toplam borç	34.281	44.044	28.5
Özkaynak	25.762	27.915	8.7
Ödenen faiz	1.182	1.491	26.2
Çalışan sayısı (kişi)	206.068	219.218	6.4
Ödenen maaş	5.941	6.864	15.5

KÂRLILIK 10 YILIN DİBİNDE

İKİNCİ 500 kapsamındaki kuruluşlarda kâr edenlerin sayısı 417'den 377'ye geriledi, zarar edenlerin sayısı ise 83'ten 123'e çıktı. Açıklamada, "10 yıldır bu kadar yüksek zarar eden şirket sayısı ilk kez rastlıyoruz" ifadeleri yer aldı.

Şirket	Satış
Gamateks	187.9
KİBSAŞ	187.7
Teksüt	187.6
Penti Çorap	187.5
Oğuz Tekstil	186.6
Felda Iffco Gıda	186.2
Yurtbay Seramik	186.0
Adı açıklanmadı	184.5
Enka Süt	184.5
Kendirler Had.	184.0

Türkiye'nin dev şirketlerini barındıran İSO 500'ü esir alan faiz sarmalı, KOBİ'lerin oluşturduğu İkinci 500'e de sıçradı. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan dün "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Şirketlerin borçluluğu 10 yılın en yüksek seviyesine çıkarken, esas faaliyet kârının da yarısı finansman giderine gitti. Kâr eden şirket sayısı 417'den 377'ye geriledi, zarar eden kuruluşların sayısı ise 83'ten 123'e çıktı.

KÂRIN YARISI FAİZE GİTTİ

İkinci 500 şirketleri, geçen yıl esas faaliyetlerinden elde ettikleri kârlarının yarısı ile finansman giderlerini karşıladı. 2013 yılında faaliyet kârları 5.4 milyar lirayı bulan İkinci

500 Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun 2.7 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetti. İkinci 500'ün sanayicileri 2012 yılında ise 3.6 milyar liralık faaliyet kârlarının sadece 1.6 milyar lirasını finansman giderlerine vermişlerdi.

GAMATEKS İLK SIRADA

İkinci 500'deki şirketlerin 2012 yılında 34.3 milyar liraya yakın olan toplam borçları 2013 yılında yüzde 28.5 artarak 44 milyar lirayı aştı. Şirketlerin borç/öz kaynak oranı, ilk 500'deki gibi, 2013 yılında son 10 yılın zirvesini gördü.

İkinci 500'ün ihracatı 2013'te yüzde 3.7 artarak 10 milyar dolar oldu. Şirketlerin toplam net kârı yüzde 30 azalarak, 2.2 milyar liraya geriledi. Listenin ilk sırasına 2012'de 21'inci sırada yer alan Gamateks oturdu. Onu KİBSAŞ ve Teksüt izledi.

ŞİRKETLER BORÇ SARMALINDA

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin de borç sarmalında olduğunu söyledi. İkinci 500 şirketlerinin ilk 500'e göre özellikle teknoloji geliştirmede daha önde olduklarını belirten Bahçivan, "Fakat bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. İyimserlik, cesaret, girişimcilik, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal enstrümanları iyi kullanma, alternatifler yaratma noktasında sınıfta kalıyoruz" dedi.

Erdal Bahçivan

Küçüklerin borcu büyükleri solladı

İkinci 500'ün borcu büyüklere göre 3 puan daha fazla arttı. Zarar eden şirket sayısı da 10 yılın zirvesine çıktı

Sayime BAŞÇI

İstanbul Sanayi Odası, Türkiye'nin "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesini açıkladı. Buna göre, ikinci 500'ün 2013 yılında satışları yüzde 13.4 artarak 73.6 milyar TL'ye çıktı. Sıralamada 187.9 milyon TL ciro ile Gamateks Tekstil liderliği alırken, 187.7 milyon TL ile Kibsaş Karadeniz İnşaat ikinci oldu.

Araştırma, döviz kurlarındaki hızlı yükseliş ve siyasi gerilimlerin, en büyük 50 şirketi takip eden orta ölçekli 2'nci 500 sanayi kuruluşu üzerindeki etkisini de net olarak ortaya koydu. Araştırmaya göre, 2013 yılında ikinci 500'ün toplam borçları yüzde 28.5 ile birinci 500 sanayi kuruluşuna göre 3 puan daha fazla artarak 44 milyar TL'ye yükseldi. İkinci büyük devlerin uzun vadeli borçları ise yüzde 61.8'lik artış ile 28 milyar 700 milyon TL'ye çıktı. Bu oran ilk 500 şirkette 30.9'du.

Kârın yarısı uçtu

Kâr oranları ise yine kriz döneminden sonraki en kötü performansı gösteriyor. 2007 yılında yüzde 4.8 olan ikinci 500 şirketin kârlılık oranı 2013 yılında yüzde 3'e kadar düştü. 2013 yılında faaliyet kârları 5.4 milyar TL'ye ulaşan ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu bunun 2.7 milyar TL'sini finansman giderleri olarak borçlarını kapatmakta kullandı.

2013 yılında ikinci 500 şirket, kâr zarar tablosu ile kriz dönemlerine geri döndü. Geçen yıl kâr edenlerin sayısı 417'den 377'ye gerilerken, zarar eden şirket sayısı ise 83'ten 123'e çıktı. Bu rakamı Türkiye, son olarak zarar eden 158 şirket ile 2008 krizinde görmüştü. Rapora göre kriz dönemi hariç tutulduğunda zarar eden şirket sayısı son 10 yılın zirvesinde.

Araştırmaya göre geçen yıl şirketlerin ihracat rakamları yüzde 3.7 artarak 10 milyar dolara ulaştı. İstihdamını yüzde 6,4 artıran 500 şirket, toplam 219 bin 218 çalışanına 6 milyar 864 milyon TL'lik ödeme yaptı.

Zirve Gamateks'in

Sıra	Şirket	Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	Gamateks Tekstil	187.9
2	KIBSAŞ İnşaat ve Beton	187.7
3	Teksüt Süt	187.6
4	Penti Çorap	187.5
5	Oğuz Tekstil	186.6
6	Felda	186.2
7	Yurtbay Seramik	186.1
8	-	-
9	Enka Süt	84.5
10	Kendirliiler Haddecilik	184.1
11	Bupiliç Entegre	183.9
12	Bursa Çimento	183.7
13	-	-
14	Roma Plastik	182.8
15	Ozon Tekstil	182.7
16	Demir Export	182.6
17	Işık Ahşap Profil	182.4
18	Ferro Döküm	182.3
19	Yataş	181.9
20	Asaş Ambalaj	181.1
21	Baştaş Başkent Çimento	180.9
22	Çetinkaya	180.4
23	Aydınlar Yedek Parça	180.3
24	-	-
25	Gürsoy Yem	179.4
26	Demirsan Haddecilik	177.8
27	Arikan Mensucat	177.7
28	Progıda Pazarlama	177.5
29	SCA Yıldız Kağıt	177.5
30	Sistem Alüminyum	177.4

(-) İsmi açıklanmasını istemeyen firmalar

Şirketler bataкта

İSO Başkanı Erdal Bahçivan

Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunun, borçlar konusunda sınıfta kaldığını aktardı. Sanayicinin doğru bir finansman modeli ile desteklenmediğinin altını çizen Bahçivan, "Bugün şirketlerimizin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir. Küçük ve orta büyüklükteki şirketler de borç sarmalındadır. Kendi faaliyet alanlarında başarılı bir performans sergileyen sanayi şirketlerimizin, finansman sağlama ve kullanmada aynı başarıyı sergileyememesi üzüntü vericidir" şeklinde konuştu.

İkinci ISO 500'de borçlar kârı eritti

ISO'nun 'ikinci 500' listesindeki şirketlerin finansman giderlerinden kaynaklı borçları, kârlarını eritti. Zarar eden şirket sayısı 83'ten 123'e çıktı.

EN FAZLA ŞİRKET 2008 YILINDA ZARAR ETTİ

Yıllar	Kar eden	Zarar eden
2004	406	94
2005	404	96
2006	414	86
2007	442	58
2008	342	158
2009	418	82
2010	442	58
2011	375	125
2012	417	83
2013	377	123

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) tarafından her yıl yayınlanan İkinci ISO 500 raporu açıklandı. Raporla şirketlerin toplam borçları, hızlı yükseldiği görüldü. Hızla artan borçlar faaliyet kârlarının yarısından fazlasını eritti. İkinci 500 Büyük'te ilk üç sırayı, 187.9 milyon lira ciro ile Gamateks Tekstil, 187.7 milyon lira üretimden satışlarıyla KİBSAŞ Karadeniz İnşaat ve Beton Sanayi ve 187.7 milyon lira ciroyla Teksüt Süt Mamülleri aldı. Geçen yıl döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın yarattığı finansal maliyetin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda da oldukça yüksek olduğu görülüyor. Borçlardaki bu hızlı yükselişe bağlı olarak, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2013 yılında faaliyetlerinden elde ettiği 5.4 milyar liralık karın yarısından fazlası olan 2.7 milyar lirasını fi-

nansman gideri olarak kaybetti. ISO'dan yapılan açıklamada, ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, 2013 yılında net satışlarını, bir önceki yıla göre yüzde 13.4 artırarak 73.6 milyar liraya çıkardığı, vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı kaleminin ise yüzde 30.2 azaldığı belirtildi.

Net satışlar 74 milyarı buldu

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun, Birinci 500 Büyük şirketinden daha iyi bir performans sergilediklerine işaret ederek: "Bu şirketlerimiz ihracatlarını yüzde 3.7 artırarak hem Birinci 500 şirketten hem de Türkiye'nin toplam ihracatından daha iyi olduklarını göstermektedirler. Şirketlerimizin istihdamını yüzde 6.4 artırmaları da önemlidir."

ŞİRKETLERDE BORÇLAR VARLIKLARIN ÇOK ÜZERİNDE

DEĞERLENDİRMESİNİ, "Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor" diye sürdüren Bahçivan "Net satışlarını yüzde 13, esas faaliyetlerini de yüzde 50'ye yakın artıran şirketlerin, bu karlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir?" diye sordu ve şöyle devam etti: "Bugün şirketlerimizin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir. Kendi alanlarında başarılı bir performans sergileyen sanayi şirketlerimizin, finansman sağlama ve kullanmada aynı başarıyı sergileyememesi üzüntü vericidir."

Faiz KOBİ'leri de ezdi

■ **MERKEZ Bankası'nın** lobilerin baskısıyla artırdığı faizler, küçük ve orta boy işletmeleri de (KOBİ) vurdu. Faiz sarmalı, **KOBİ'lerin** oluşturduğu **İkinci 500**'ü de esir aldı. **İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'** araştırmasının

sonuçları, **ISO Başkanı Erdal Bahçivan'm** katıldığı basın toplantısıyla dün açıklandı. Şirketlerin borçluluğu 10 yılın en yüksek seviyesine çıkarken, esas faaliyet kârının da yarısı finansman giderine, yani faize gitti. Kâr eden şirket sayısı **417'den 377'ye** geriledi. Birinci sırayı **Gamateks** aldı.

BÜYÜDÜLER AMA GİDERLERİ ARTTI

BORÇ, 'İKİNCİ 500'ÜN KAMÇISI

İSTANBUL Sanayi Odası'nın açıkladığı "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" raporuna göre; 2013'te borçlar 34 milyar liradan 44 milyar liraya tırmandı

BUNA karşılık söz konusu şirketlerin ihracatları yüzde 3.7 artarak 10 milyar dolara çıktı. Çalışan sayısı yüzde 6.4, ücretler ise yüzde 15 oranında yükseldi.

'İKİNCİ 500'DE İLK 10

- 1-Gamateks Tekstil
- 2-Karadeniz İnşaat ve Beton
- 3-Teksüt Süt Mamülleri
- 4-Penti Çorap
- 5-Oğuz Tekstil
- 6-Felda Ifco Gıda
- 7-Yurtbay Seramik
- 8-Adı açıklanmadı
- 9-Enka Süt ve Gıda Mamülleri
- 10-Kendiririler Haddecilik

İstanbul Sanayi Odası (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2013 yılı sonuçlarını açıkladı. İlk sırayı, bir önceki yıla göre net satışlarını yüzde 13 artırarak 73.6 milyar liraya çıkaran "Gamateks" aldı. "KIB-SAŞ", 187 milyon 697 bin liralık satışıyla ikinci oldu. 2013 yılında net satışlarını 187 milyon 675 bin liraya çıkaran "Teksüt" ise üçüncülüğe oturdu. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam satışları 2013 yılında yüzde 13.4'lük artışla 73.6 milyar lirayı buldu. Brüt karlılık yüzde 24.6 artarak 12 milyar 783 milyon liraya ulaştı. 2013 yılında faaliyet kârları 5.4 milyar lirayı bulan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun 2.7 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetti. 2012'de 3.6 milyar liralık faaliyet kârlarının sadece 1.6 milyar lirasını finansman giderlerine vermişlerdi.

Kâr edenlerin sayısı 417'den

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, "Net satışlarını yüzde 13, esas faaliyetlerini de yüzde 50'ye yakın artıran şirketler, kârlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmiş" dedi.

377'ye geriledi, zarar eden kuruluşların sayısı ise 83'ten 123'e çıktı. 2013 yılında en fazla kâr eden ilk iki kuruluş isminin açıklanmasını istemezken; Dorçe Prefabrik, 2013'te en fazla kâr elde eden üçüncü ve en çok ihracat gerçekleştiren kuruluş oldu. İkinci 500'ün 2012 yılında 34.3 milyar liraya yakın olan

toplam borçları 2013 yılında 44 milyar lirayı aştı. İhracatı, yüzde 3.7 oranında artarak 10 milyar dolar oldu.

Sonuçları değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, şunları söyledi: "İhracatlarına baktığımızda, İkinci 500 Büyük şirketin hem Türkiye'nin hem de Birinci 500 Büyük

şirketin performansından daha iyi bir performans sergiledikleri anlaşılıyor. Geçen yıl yaşanan bazı olumsuz gelişmelere rağmen İkinci 500 Büyük Sanayi şirketlerimizin istihdamını yüzde 6.4 artırmaları da önemlidir. Gelin görün ki bu, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. İyimsizlik var, cesaret var, girişimcilik var, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal enstrümanları iyi kullanmada sınıfta kalıyoruz. Net satışlarını yüzde 13, esas faaliyetlerini de yüzde 50'ye yakın artıran şirketlerin, bu kârlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir? Bugün şirketlerimizin bunu yaşamalarının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir. Şirketlerin bu anlamda desteklediği takdirde, ekonomimizin özlemini duyduğumuz bir noktaya büyük bir hızla ulaşacaktır."

"Türkiye Soma'laşiyor"

Geçen hafta liseden bir kız arkadaşımla 30 senenin üzerine, sohbet ederken bana "babam hiçbir şey bilmiyor, düğünsene ona gösterdiğimiz bambaşka bir hayat, bizim yaşadığımız bambaşka" dedi...

"Hiçbir şey mi bilmiyor?" dedim.
"Evet" dedi. Ve aile ve yalan üzerine düşünmeye başladım.

En korunaklı olduğumuz yerde bile yalan söylüyorduk...

Kim kime yalan söyler?
Niye söyler?

Tam yalan hakkında bir yazı yazmayı aklımdan geçirirken, Mehmet Altan'ın "büyük bir yalan" net biçimde ortaya koyan yazısını okudum...

İlk cümlesiyle sarsıldım.

"Geçen hafta dünya Gazze trajedisi ve düşürülen Malezya uçağı arasındaki kanlı parantezde çalkalanırken, Türkiye de büyük bir Soma olma yolundaki macerasına devam etti..."

Türkiye Soma olma yolunda macerasına devam etti... Durumun bu kadar net bir cümleyle açıklanması beni sarstı gerçekten.

"Soma'daki katliamla ilgili yürütülen soruşturmanın ana delilini oluşturacak bilirkişi raporu için çekilen fotoğraf ve görüntüler, madencilerin işler acısı şartlarda çalıştırıldığı, madenin içini ve havalandırma alanını gösteren güvenlik kameralarının çalışmadığını, uyarı cihazlarının ve monitörlerin de çok eski teknoloji olduğunu ortaya koydu.

Halbuki Soma AŞ, 2013 yılındaki yalapaş bir üretim artışı sayesinde **İstanbul Sanayi Odası** 500 büyük sanayi şirketi sıralamasında 34 sıra birden yükselmiş görünüyordu...

İşçiler korkunç yangında ölene kadar da Soma bir "başarı öyküsü" olarak yutturuldu. Gerçek, ancak insanlar öldükten sonra ortaya çıktı.

Yukarıdaki görüntü bir üretim artışı, aşağıda ise cesetler... Soma'nın özeti işte bu. Yeni Türkiye'nin özeti de bu." Diye devam ediyordu yazı.

Diyordu ki Mehmet Altan "Soma'yı anlarsanız, AKP'nin şimdiki yönetim anlayışını da anlarsınız. Yukarıda her şey propaganda, görüntü, cila, yalan.

Altan ise ülkeyi çöküntüye götüren kanlı bir yağma..."

Mehmet Altan örnekler vermiş Soma'laşmamız konusunda.

"Hatırlayın, 27 Ocak - 6 Şubat 2011 tarihleri arasında Erzurum'un ev sahipliğinde düzenlenen 'Dünya Üniversiteler Kış Oyunları' için yapılan tesisler, yaklaşık 600 milyon liraya mal oldu.

Tesisin açılışını 7 Ocak 2011'de fiyakkal bir şekilde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan yaptı.

Ve geçen hafta bu tesislerin içinde bulunan 100 milyon liralık Kiremitliktepe Kayakla Adana Tesisi çöktü, neyse ki can kaybı yaşanmadı.

Erzurum'un 'kış oyunları merkezi' olma hayalini de yukarıdaki çöken pisti inşa eden **Sarıdağlar Şirketi**'nin ise AKP döneminde 'ihale kapma yarışında' adeta rekor üzerinde rekor kıldığı ortaya çıktı.

Sarıdağlar inşaat şirketi, sektörde kamu ihalelerindeki başarısı ile tanınıyor.

1980'de kurulan şirketin son 12 yılda aldığı kamu ihalesi sayısı ise 40'ı geçiyor.

Özellikle spor tesisleri alanında şirket neredeyse kazanmadık ihale bırakmamış. İnanılmaz değil mi?

"Türkiye'nin gerçeği bu, yukarıda şaşalı bir görüntü, alta öldürücü bir çöküntü." Çarpıcı bir saptama, çarpıcı bir Türkiye özeti.

Altan, yarğıdadi "Soma'laşmaya" da örnekler vermiş.

Siyaset'teki Soma'laşmaya da... Görüntüyle gerçek arasındaki farkı, yalan somut örneklerle sıralamış.

Çocukların babalarına, eşlerin birbirlerine, arkadaşların arkadaşlara söylediği yalanların nedenlerini, bir ilişkide yalann yerini hâlâ merak ediyorum...

Ama öyle büyük bir yalann içinde geçiyor ki hayatımız bu "küçük" yalanlar birden önemsleşiyor.

"Türkiye Soma'laşiyor" cümlesi, bütün gerekliliğiyle yüzüme çarpıp sarstı beni.

"Kim kime yalan söyler?" sorusuna, insanlar "yalana niye inanır?" sorusunu da ekledi. Birçok şey bu ülkede insanlar yalan olduğunu bile inanmayı seçmiyor mu?

Niye seçiyor acaba?

İkinci 500'ün gözü kara çıktı

İSO'nun açıkladığı İkinci Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yatırım için girdiği uzun vadeli borç, Birinci 500'ün iki katından fazla büyüdü. İkinci 500'ün satışları yüzde 13.4 artarken, kâr yüzde 30 azaldı

Türkiye'nin ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu, yatırımlardan en büyüklere göre daha cesur çıktı. **İstanbul Sanayi Odası**'nın açıkladığı İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yeni yatırımlar konusunda ilk 500 dev şirkete göre, daha bonkör olduğu ortaya çıktı. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam borçları 2013'te yüzde 28.5 artış göstererek, 44 milyar liraya

aştı. Küçüklerin borcu büyüklere göre 3 puan daha fazla arttı. İkinci 500 Büyük şirketin, özellikle uzun vadeli borçlarının, büyük şirketlere göre iki katı daha fazla, yüzde 61.8 oranında artması dikkat çekti.

İSO'nun İkinci Büyük listesine girenlerin net satışları geçen yıl yüzde 13.4 artışla 73.6 milyar liraya yükseldi. Ancak kârlılıkta Birinci 500 Sanayi Kuruluşu'yla

benzer sorunlar yaşandı. 2013'te toplam borçlardaki artışın, İkinci 500 Büyük şirketlerindeki borç/öz kaynak oranlarına ciddi negatif etki yaptığı görüldü. Bu da İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun özellikle vergi öncesini kârını olumsuz etkiledi.

İkinci 500'ün kârı yüzde 30.2 gerileyerek, 2.2 milyar liraya indi.

İkinci 500 Büyük kapsamındaki kuruluşlarda kâr edenlerin sayısı 417'den 377'ye geriledi, zarar eden kuruluşların sayısı 83'ten 123'e çıktı. Geçen yıl döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın yarattığı finansal maliyet, tıpkı Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda olduğu gibi İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda yüksek oldu. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, 2013 yılında faaliyetlerinden elde ettiği 5.4 milyar TL'lik kârın yansından fazlası olan 2.7 milyar TL'sini finansman gideri olarak kaybetti.

İhracattaki payı %6.6'ya çıktı

2013'te İSO İkinci 500'ün ihracatı yüzde 3.7 artarak 10 milyar dolar oldu. Bu rakam görece daha başarılı bir performans anlamına geliyor. Çünkü Birinci 500'ün ihracatı yüzde 5.0 oranında düşerek 63.3 milyar dolara gerilemişti. İkinci 500'ün

toplam ihracatının Türkiye ihracatı içindeki payı 2012'de yüzde 6.4 iken, geçen yıl yüzde 6.6'ya yükseldi. İkinci 500 şirketleri ihracatta Türkiye ortalamasının ve Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun üzerinde performans gösterdi.

	Milyon TL		Değişim (%)
	2012	2013	
Net satışlar	64.906	73.576	13.4
İhracat	9.656	10.012	3.7
Dönem kar-zarar	3.161	2.205	-30.2
Toplam borç	34.281	44.044	28.5
Kısa vadeli borç	24.822	28.740	15.8
Uzun vadeli borç	9.459	15.304	61.8
Mali borç	18.193	25.452	39.9
Özkaynak	25.672	27.915	8.7
Aktif varlık top.	59.954	71.960	20.0
Ödenen faiz	1.182	1.491	26.2

KOBİ'lerin kârı %30 azaldı

İkinci 500'ün en büyüğü Gamateks

Sıra	2013	2012	Kuruluş	Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	21	21	Gamateks Tekstil	187.9
2	5	5	KIBSAŞ Karaman	187.6
3	-	-	Tekstüt	187.6
4	-	-	Penti Çorap	187.5
5	13	13	Oğuz Tekstil	186.6
6	-	-	Felda İffco Gıda	186.2
7	58	58	Yurtbay Seramik	186.0
8	-	-	-	-
9	-	-	Enka Süt ve Gıda	184.5
10	79	79	Kendirler Haddi.	184.0

Finansman gideri %74 arttı.

İkinci 500'ün satış gelirleri 2013 yılında %13.4 artışla 73.6 milyar liraya yükseldi.

En çok sıçrama yapanlar

Sıra	2013	2012	Kuruluş	Yükseliş (sıra)
149	452	452	Mirol Hediyeçilik	303
26	294	294	Demirsan Haddecilik	268
17	278	278	İşık Ahşap	261
160	416	416	Uğurdemir Halı	256
49	283	283	Altınapa Değirmencilik	234
88	316	316	Hastavuk	228
136	358	358	Karaçuha Tarım	222
253	475	475	Atasay Kuyumculuk	222
15	221	221	Ozon Tekstil	206
61	258	258	Elektromed	197
140	337	337	Amasya Şeker	197

Kâr açıklayan şirketler azaldı

Yıllar	(Adet)	
	Kâr	Zarar
2004	406	94
2005	404	96
2006	414	86
2007	414	86
2008	442	58
2009	418	82
2010	442	58
2011	375	125
2012	417	83
2013	377	123
FAVÖK öncesi kâr		
2013	460	40

İSO Başkanı uyardı: Borç sarmalı var

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Küçük ve orta büyüklükteki şirketler de borç sarmalında" dedi. "Veriler Türkiye ekonomisinin alt yapısında çok iyi bir aktör sermayesi olduğunu gösteriyor" analizinde bulunan Bahçivan, şunları ifade etti: "Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. Yani iyimserlik var, cesaret var, girişimcilik var, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal enstrümanları iyi kullanma ve

şirketlerimize bu konuda alternatifler yaratma noktasında sınıfta kalıyoruz. Bunu, finansal rasyoları en az Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kadar bozulmuş olan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda da açıkça görüyoruz. Net satışlarını %13, esas faaliyetlerini de %50'ye yakın artıran şirketlerin, bu kârlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir? Bugün şirketlerimizin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının %60'ı geçmesidir."

ISO İKİNCİ 500 AÇIKLANDI, ŞİRKETLER FİNANSAL ENSTRÜMANLARI YERİNDE KULLANAMIYOR

İyi bir aktör sermayesi var ama...

Istanbul Sanayi Odası İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun satışları yüzde 13,4'lük artışla 73,6 milyar lira oldu. **ISO Başkanı**, Türk ekonomisinin altyapısında iyi bir aktör sermayesi olmasına karşılık eksikliğin finansal enstrümanları iyi kullanamama olduğunu söyledi.

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2013 yılı sonuçlarını açıkladı. Bir önceki yıla göre net satışlarını yüzde 13,4 artırarak 73,6 milyar liraya çıkaran **ISO** İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında ilk sırayı, 187 milyon 916 bin liralık cirosu ile 2012 yılı çalışmasında 21. sırada bulunan "Gamateks" aldı.

Önceki yıl beşinci sırada bulunan "KİB-SAS" 187 milyon 697 bin liralık üretimden satışlarıyla ikinci oldu. 2013 yılında net satışlarını 187 milyon 675 bin liraya çıkaran "Teksüt"

ise üçüncülüğe oturdu.

Bunun karşılığında elde etmiş oldukları brüt karlılık ise yüzde 24,6 artarak 12 milyar 783 milyon liraya ulaştı. 2013 yılında faaliyet karları 5,4 milyar lirayı bulan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun 2,7 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetti.

KOBİLER BORÇ SARMALINDA

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2013 Yılı Araştırması" sonuçlarına ilişkin, "Küçük ve orta büyüklükteki şirketler de borç sarmalında" değerlendirmesini yaptı. **ISO**

Başkanı Bahçivan, "Araştırmanın sonuçlarına baktığımızda, ilk olarak Türkiye'nin geleceğine yön verecek olan bugünün küçük ve orta boy şirketlerinin yeniliğe açık, esnek, daha farklı ve değişimleri daha hızlı yapma noktasında iyi bir performans sergilediklerini söyleyebiliyoruz" ifadelerini kullandı.

"Veriler Türkiye ekonomisinin alt yapısında çok iyi bir aktör sermayesi olduğunu gösteriyor" analizinde bulunan Bahçivan, şunları ifade etti:

"Fakat gelin görün ki bu sermaye, doğru bir finansman modeli ile desteklenmiyor. Yani iyimserlik var, cesaret var, girişimcilik var, fırsatları doğru kullanma potansiyeli var. Fakat finansal

enstrümanları iyi kullanma ve şirketlerimizde bu konuda alternatifler yaratma noktasında sınıfta kalıyoruz. Bunu, finansal rasyoları en az Birinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kadar bozulmuş olan İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda da açıkça görüyoruz. Net satışlarını yüzde 13, esas faaliyetlerini de

yüzde 50'ye yakın artıran şirketlerin, bu karlarının yarısından fazlasını finansman gideri olarak kaybetmesi başka neyle açıklanabilir?"

Bugün şirketimizin bunu yaşamasının en büyük nedeni, borçlarının varlıklarına oranının yüzde 60'ı geçmesidir."

Erdal Bahçivan